

Sii Wet'aʔà: Dii nìht'è akì weghà segele zò ha họt'e.

Dii daʔeke nìht'è 2026 gha Kwet'ì hani-le dè Mòla yatì k'è zò seèdle ha eyits'ò satsò wet'à ets'eèt'è k'e hani-le dè nìht'è k'e sèahle ha dìle.

2026 Daʔeke

2A-L Daʔeke eyits'ò ayighò daʔeke wegodi

Yatı Akwełò

Canada k'ezhì dọ dazeke ha nıhtı'è edlàatıq kaɗa gehtı t'à 2026 k'e dọne dagogehke nıdè nıhtı'è ładı t'aget'ı ha. Dıı nıhtı'è 2026 k'e dọ dazeke ha nıhtı'è nıle hanıkò, ayıı hazọ dek'ètı'è sıı ełexèt'e. Dıı nıhtı'è wetat'e edàanı dek'ètı'è sıı, daneke nıhtı'è deghà whela wexèt'èa-le.

Dıı nıhtı'è akı weghà segele zọ ha họt'e. Dıı nıhtı'è weghà zọ gha 2026 xo k'e daneke ha họt'e; hanıkò, edàanı dıı nıhtı'è k'e daneke sıı eyıı nıhtı'è Statistic Canada gıts'ò anele ha họt'e jọ www.census.gc.ca nıhtı'è nets'ò àdlà sıı weyıı asıı dek'ètı'è satsò wet'à ets'eètı'è ghà ayıı danek'e sıı dek'enıtı'è t'à dıı nıhtı'è senele ha dıle hanı-le dè nıhtı'è hazọ daneke sıı senèlà dè gıts'ò anele ha dıle. Nıhtı'è t'à dıı daneke senele ha dè, nıhtı'è nechà t'à ııtı'è senele.

Dıı nıhtı'è sıı asıı nàke t'à wexè whela:

Nıhtı'è 1

Akwełò daneke ha sıı nıhtı'è k'e dek'ètı'è sıı 2026 nıhtı'è nındè k'e daneke ha dek'ètı'è. Dıı nàowo weghà godı nàts'ehtı họt'e *Statistics Act*, R.S.C. 1985, c. S-19.

Nıhtı'è 2

Dıı nıhtı'è nàke t'à dazeèke sıı, ayıghọ Statistics Canada dọne dazegehke eyıts'ò dıı dọ gıgodı edàagehı xè edàanı dọne dagogehke gıgodı sıı wet'aɗà.

Canada k'ezhì dọ dazeke gha k'àowodeè dì wegodi họt'e

Dì 2026 dọne dazeke goxè anet'ì gha mahsì nets'ìwhọ. Dì negodi nàgehtsì ha sìi wet'à naxikòta edàani gits'àdì gha nàgehtsì, dọne edegha eghàlaadedọ ts'òhk'e eyits'ọ government sìi wet'à edàani dọne ts'àgedì gha deèrọ nezì adle ha godì nàgehtsì họt'e, wet'à sìi edàani dọ eghàlaedè godì weghà nìht'èkọ, asìi kòta k'ezhe nàowo eyits'ọ nàedik'èzhọkọ eyits'ọ asìi weèrọ ts'ọ sìi gha godì nàtsì.

Dì dọne *Statistics Act* wìlìt'á daneke họt'e eyits'ọ negodi dọ t'ala gìghàda haà-le.

Nàowo ghà, amìi nekọ nàdè dì dazeke 2026 xo k'e nìht'è seyele zọ t'á ha. Statistics Canada dọne dazeke dì dọne gìgodì gohì wet'à edàani dọne eyile nèk'e ts'ọ dìhdẹ ts'ọ tàgeèdè gits'àdì, edàani tax nàreèdì eyits'ọ dọne gìt'at'e sìi hòt'ò gìgha hòela sọ gha wexòegìhdì.

Dì wegodi wet'à Canada k'ezhì dọne dazeke dọ ghọ godì nàgehtsì sìi eyits'ọ asìi wedànàgeta ha sìi họt'e eyixè asìi ts'ọ ìadì ts'ọ dazegeke nìdè sìi elexè negewa t'á hani-le dè nìht'è nàgehtsì nàowo gha nàgehtsì t'á wet'àget'ì.

Nì sìi nexè wèlè Canada k'ezhì dọne dazeke genìht'è senele - dìi dzeè k'e dagòeke nìht'è senele.

Mahsì Cho.

André Loranger
Canada k'ezhì dọne dazeke gha k'àowodeè

Njhtf'è 1

2A-L 2026 gha daʔeke

Njhtf'è A

1. Nets'ò fò edàatfò neè?

Jò weyìi dek'enjtf'è: Fò edàani dek'èt'è?

2. Jò kò edàatfò dek'eèt'è neè?

Jò weyìi dek'enjtf'è: Edàatfò ts'ihà (eyits'ò nòde wheʔò, hanı gohı dè)

Akìhò, 302, 151 B, 16 1/2

Jò weyìi dek'enjtf'è: Tııı edàawhiyeh, tııı edàawhit'i, edı ts'ò gòeʔà

Akìhò, DR = "Drive" hanı-le dè N = "Chıj'èda"

Jò weyìi dek'enjtf'è: Kòa hanı-le dè kò

Jò weyìi dek'enjtf'è: Kòedeè, kòta, kòta nechàlèa, kòta nechàleagòò, ndè iichi k'e dọ nàdè

Jò weyìi dek'enjtf'è: Adı neè/edzanèk'e

Jò weyìi dek'enjtf'è: Postal code

3. Jdoò adı dọ nàdè eyits'ò adı njhtf'è wets'ò at'ı sìı fadı njdè ayıi neè?

Jò weyìi dek'enjtf'è: Njhtf'è gots'ò at'ı neè

Akìhò, Rural Route, P.O. Box, njhtf'è gots'ò at'ı

Njhtf'è B

Njhtf'è B amıi wexè ha

- Tòdoo Zaà 12, 2026 k'e dọne hazò edàatfò jò nàdè, bebıa dıhk'òa dọelı, dọ gogà nàete eyits'ò dọne whalèa ts'ò ahsı ts'òelı sıı

- Canada ts'ò dõne agjìt'e, ìadì neè ts'ò jò negìdè (ats'ò dõne jò nàdè), dõne ìadì neè ts'ò jò ts'ò negìde gha nàetà (ìadì neè ts'ò negìdè), ìadì neè ts'ò dõne jò nìjìdè xè eghàlagide ha hanì-le dè hoghàgetò ha eyìts'ò wèot'ìjì sii wexè nàdè
- Tòdoo Zaà 12, 2026 k'e dõ jò nàdè weèrò wekò while.

Dõne wekò nàke gohìjì dè adì wìzì dek'enèts'èt'è

- CHEKOA WÈOT'ÌJÌ ÌAK'A GOK'EGEDI nìdè amì seè chekoa deèrò k'edì sii t'a wìzì dek'èt'è ha. Chekoa ìak'a weèt'ìjì xè nàdè nìdè amì seè Tòdoo Zaà 12, 2026 k'e deèt'ìjì xè nàdè dè akò wìzì dek'èt'è ha.
- CHEKU NÌHT'ÈKÒ AGET'Ì SÌÌ ìk'e gha deèt'ìjì kò ts'ò aneget'ì dè, deèt'ìjì kò gìzì dek'èt'è ha, nìht'èkò ha ahsì ìadì nàgedè hò hanì-le dè ìk'e gha ahsì ts'ò eghàlada hò akò wìzì dek'èt'è ha.
- GODQ/GOTS'EKE HANÌ-LE DÈ XÒETS'ET'Ì-LE HÒ ELEXÈ NÀTS'EDÈ WHALÈA TS'Ò AHSÌ TS'ÒELÌ ahsì nàwo xè eghàlada hanì-le dè hoghàwetò ha, sìwàya wèot'ìjì kò ts'ò anàt'ì nìdè akò wìzì dek'èt'è ha.
- DÕNE WEK'ÈHÒDÌ ek'etai sa k'aṛì dè, (akìhò, enekòkò, eyàkò hanì-le dè kògozòkò wedaìtò) ats'ò adì nàgedè ìlè sii akò wìzì dek'enìt'è.

1. Tòdoo Zaà 12, 2026 k'e nì nexè dõne edàatò jò nàdè?

Dõne hazò jò nàgedè sii ahsì ts'ògeèlì hò jò gìzì dek'èt'è.

Jò weyìì dek'enìt'è: Dõne edàatò

2. Nì nexè dõne edàatò Tòdoo Zaà 12, 2026 nàgedè.

Sii Wet'arà: Akwèlò òhdaà hazò jò nàdè nets'eke/nedò hanì-le dè xòet'ìjì-le hò dõ nexè nàdè eyìts'ò nekè hazò. Dõne hazò ats'ò jò nàdè gìzì hazò haìdì.

Jò weyìì dek'enìt'è: Dõne 1: Nìzì nõde, nìzì tanì wheṛò

Jò weyìì dek'enìt'è: Dõne 2: Nìzì nõde, nìzì tanì wheṛò

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 3: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 4: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 5: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 6: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 7: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 8: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 9: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọne 10: Nìzì nọde, nìzì tanı whe?ọ

Nìht'è C

Ahsì nìht'è B yìì dọne gìzì dek'enènèt'è-le nìì dek'enìt'è ha deghà wek'ìzhọ-le ts'ìrọ?

Akìhò, dọne nìht'èkọ at'ì, chekoa wek'ehòdì, whalèa ts'ọ dọne ahsì ts'ọelì, ọhk'èa dọne jọ nàdè, dọne ìadì neè ts'ọ jọ eghàlada ha hanì-le dè hoghàwetọ ha nìht'è wets'ọ t'à jọ nàdè, ìadì neè dọ jọ eghàlada gha nìht'è wets'ọ eyìì weèrọ.

1 ts'ọ gots'ede: Ìlè

2 ts'ọ gots'ede: Hẹrẹ → Nìht'è 3 dek'èt'è weghà ahsì dìì dọne wìzì dek'èt'è ha nìì gha wek'ajta. Wìzì dek'èt'è hadè, nìht'è B wek'e dek'èt'è anele.

Nìht'è D

Eyìì dọne nìht'è B k'e dek'enìt'è xè dazeke 1 sìì xè, nìht'è 4 weka dek'enìt'è. (Dìì nìht'è, nìht'è weghà dazeke zọ gha họt'e)

Eìexèt'e whela ahwhọ.

Dọne sìlajì jọ nàdè nìdè dazeke nìht'è ìadì sèale zọ t'à ha, jọ gìts'ọ gahde; call 1-833-663-2026.

Jò gikò họt'e dè:

Edàagedì weghà 1: dọne NÀKE T'À WEKÒ WETS'Ọ (akihò, dechita kò gehọ) DỌNE HAZỌ gha Tọdoo Zaà 12, 2026 k'e jọ nàgìdè (dìi dọne hazọ Canada ahsì wekò gohì), dìi ìhchì. Jọ nìzì eyits'ọ nets'ọ fọ dek'enìt'è. Eyìi weèrọ ts'ọ daneke wek'e goìde-le.

Edàagedì weghà 2: DỌNE EYILE NEÈ TS'Ọ XAHTỌ JỌ NEÈ K'EDA (akihò, k'ehọa gha k'eda hanì-le dè eghàlada gha kọta k'eda), dìi ìhchì. Jọ nìzì eyits'ọ nets'ọ fọ dek'enìt'è. Eyìi weèrọ ts'ọ daneke wek'e goìde-le.

Edàagedì weghà 3: EYILE NEÈ TS'Ọ GOERNMENT ELÌ T'À GIGHA WHEDA (akihò, eyile neè gha k'àowodeè wecheke elì hanì-le dè k'àowodeè gha wheda) eyits'ọ fọt'ìjì, dìi ìhchì. Jọ nìzì eyits'ọ nets'ọ fọ dek'enìt'è. Eyìi weèrọ ts'ọ daneke wek'e goìde-le.

Jọ weyìi dek'enìt'è: Nìzì

Jọ weyìi dek'enìt'è: Fọ edàani dek'èt'è?

Dìi dzẹẹ k'e dìi dọneke nìht'è sets'ọ anele. Dìi nìht'è dekọneèa nìdè, jọ gots'ọ anele:

Statistics Canada

PO BOX 99996 STN FED-GOVT

Ottawa, K1A 9Z6

Adɪ neè wegodi

1. Nɪzì (nɪhtf'è k'e dagòeke zò gha)

Dìi wegħa goṛṛ k'e, nɪhtf'è B wegħa edàani dōne gɪzì dek'èt'è wegħa anele. Eyitf'axòò dōne wetat'e għa dareke dek'enìt'è.

Jò weyìi dek'enìt'è: Nɪzì nōde

Jò weyìi dek'enìt'è: Nɪzì tanı wheṛṛ

Tòdoo Zaà 12, 2026 k'e dōne tat'e gixè edàagōht'e wegħo dageèke hōt'e, hanì-le dè gixè tadɪ goṛṛ dè.

2. Dìi dōne edàaht'e dōnelɪ eyits'ò edàatɪq weèghoò?

Ayìi dzèè dōelɪ yik'ezhō-le dè, ahjōhne hò esanɪle. Chekoa ɪlè wegħoò k'aṛɪ dè 0 dek'enìt'è.

Jò weyìi dek'enìt'è: Dzèè

Jò weyìi dek'enìt'è: Sa

Jò weyìi dek'enìt'è: Xo

Jò weyìi dek'enìt'è: Weèghoò

3. Dìi dōne ayìi neè dōzɪ/ts'eko?

Dìi dōne ayìi neè ts'edi nɪdè eyits'ò edàani edeèda neè ts'edi nɪdè dōzɪ (hanì-le dè dōzɪa), ts'eko (hanì-le dè t'ekaà), hanì-le dè dōzɪ, dōzɪ elɪ-le (hanì-le dè dōzɪa) hanì-le dè ts'eko (hanì-le dè t'ekaà), akɪhò, ts'eko/dōzɪ elɪ-le ts'eko/dōzɪ, amìi agɪt'e degħa gɪk'ezō-le, ts'eko/dōzɪ hanì-le dè gidazɪ nàke gohɪ.

1 ts'ò gots'ede: Dōzɪ (hanì-le dè dozɪa)

2 ts'ò gots'ede: Ts'eko (hani-le dè t'ekaà)

Jọ weyiì dek'enìt'è: Hani-le dè dìi dọne amìi neè hajìdì

4. Dìi dọnelì hò ayìi dọ hòt'e ìlè dọzi/ts'eko?

Bebia dọnegìlì dè ahsì dọzi/ts'eko gìlì ìlè awèts'edì. Edàani dọne dọgìlì sù wechìa/wekwo gohì ghà wek'edzọ hòt'e, edàani wegaht'ì eyìts'ọ edàani wegaht'ì ghà.

1 ts'ò gots'ede: Dọzi

2 ts'ò gots'ede: Ts'eko

5. Dìi dọ, dọne 1 ts'ò edàani lèot'ì gìlì?

Yahtì dẹ xòet'ì ts'edì nìdè dọ nàke elexè nàgewo hanìkò xòeget'ì-le, edajìwha elexè nàgìwo hò.

Dọne 1:

Dọ 1 ts'ò esadì-le hò esanìle

Dọne 2:

1 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò xòet'ì

2 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò yahtì dẹ xòet'ì

3 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wezha eyìts'ọ dọ fadì jọ nàwo sù xè

4 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wezha zọ (dọ chekoa k'edì gha nìht'è wets'ọ-le dè wìzì dek'enìt'è)

5 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wezha-le hò yìk'èdì

6 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wèot'ì

7 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wechà

8 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ò wets'eke/wedọ hani-le dè dọ yìxè nàde ts'ò wezha

9 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wets'eke/wedọ wemọ/wetà hanì-le dè dọ yixè nàde ts'ọ wemọ/wetà

10 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wıde/wechı wemba/wedè

11 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ chekoa gọ̀tì

12 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ dọ gogà nàete

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọ ɫadɫ elɫ - haɫdi

Akìhò, gots'eke/godọ ɫlè hanì-le dè dọ goxè nàide ɫlè

Dọne 3-5:

1 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ xòet'ɫ

2 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ yahtı dẹ xòet'ɫ

3 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wezha eyıts'ọ Dọ 2 ts'ọ

4 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wezha eyıts'ọ dọ ɫadɫ jọ nàwo sìı xè

5 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wezha zọ (dọ chekoa k'edi gha niht'è wets'ọ-le dè wızi dek'enìt'è)

6 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wezha-le hò yık'èdi

7 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wèot'ɫ

8 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wechà

9 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wets'eke/wedọ hanì-le dè dọ yixè nàde ts'ọ wezha

10 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wets'eke/wedọ wemọ/wetà hanì-le dè dọ yixè nàde ts'ọ wemọ/wetà

11 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ wıde/wechı wemba/wedè

12 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ chekoa gọ̀tì

13 ts'ò gots'ede: Dọ 1 ts'ọ dọ gogà nàete

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dọ ɫadɫ elɫ - haɫdi

Akìhò, gots'eke/godọ ịlè hanì-le dè dọ goxè nàide ịlè

Dareke 6 eyits'ọ 7 dọ 15 gighoò ọ̀ts'ọ̀ dageke ha (Tọdoo Zaà 12, 2011 xo k'e dọelì).

6. Dii dọ ahsị xòet'ị?

Ịlè zọ haịdi.

1 ts'ọ gots'ede: Xòet'ị while

2 ts'ọ gots'ede: Xòet'ị hò (eyits'ọ ịets'ọ agejà-le)

3 ts'ọ gots'ede: Ịets'ọ agejà, hanìkò ịlè xòet'ị

4 ts'ọ gots'ede: Elets'ọ agejà

5 ts'ọ gots'ede: Wegà dọ while

7. Ahsị dii dọ yahtì dẹ xòet'ị?

Yahtì dẹ xòet'ị ts'edi nịdè dọ nàke elexè nàgewo hanìkò xòeget'ị-le, edaịwha elexè nàgwo hò.

1 ts'ọ gots'ede: Hẹ?ẹ

2 ts'ọ gots'ede: Ịlè

8. Ahsị dii dọ Kwet'ịlì hanì-le dè Mọla yatì k'è nezì gode xè dọ xè gode ha dìle nìi?

Ịlè zọ haịdi.

1 ts'ọ gots'ede: Kwet'ịlì zọ

2 ts'ò gots'ede: Mòla zọ

3 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì eyits'ọ Mòla ẹlák'a

4 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì eyits'ọ Mòla-le

9. a) Dìi ọọ dekò wheda nìdè ayìi yatì k'è ats'ọ gode?

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì

2 ts'ò gots'ede: Mòla

Jọ weyìì dek'enìt'è: Ẹadì yatìi – haìdì

Dìi ọọ daweke sìi nìht'è 9. a) k'e, daweke 10 ts'ò ahde.

9. b) Dìi yatì hazọ ha dè, ayìi yatì ats'ọ dekò wheda dè k'è gode?

Deyatì nàke t'à dekò gogede nìdè, yatì ìlè zọ dek'enàt'è.

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì

2 ts'ò gots'ede: Mòla

Jọ weyìì dek'enìt'è: Yatì ẹadì - haìdì

10. Dìi ọọ chekoa elì hò ayìi yatì akwèlò yìk'ezhọ ajà eyits'ọ dìi dzeè gots'ọ ìlẹ eyìi yatì ehkw'ọ?

Dìi ọọ yatì akwèlò yìk'ezhọ ajà ìlè sìi yìk'ezh-le ajà dè, weyatì nàke t'à yìk'ezhọ dek'èt'è anele.

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì

2 ts'ò gots'ede: Mòla

Jọ weyìì dek'enìt'è: Yatì ẹadì - haìdì

Dii daʔeke ha sii *Canadian Charter of Rights and Freedom* Kwet'ij̄ yatı eyits'q̄ Mòla yatı t'à dọ hoghàwetọ ha nàowo ts'itọ họt'è t'à weghọ danexeke ha.

11. Ahsì dii kọ Quebec k'e wheʔq̄?

1 ts'ò gots'ede: J̄lè → Daʔeke 12 ts'ò ahde

2 ts'ò gots'ede: Hẹʔẹ → Daʔeke 15 ts'ò ahde

12. Ahsì dii dọne jọ Canada niht'èkọ at'j̄ hò chekoa nechàlèa hani-le dè chekoa tanı gehkw'e gha Mòla yatı k'è hoghàwetọ niì (deyatı zọ k'è)?

J̄lè zọ hajıdı.

1 ts'ò gots'ede: Hẹʔẹ (ıdı hani-le dè dii akọ at'j̄)

2 ts'ò gots'ede: J̄lè → Daʔeke 17 ts'ò ahde

13. Niht'èkọ edàawhıt'j̄ Mòla yatı k'è hoghàwetọ j̄lè?

1 ts'ò gots'ede: Mòla yatı k'è chekoa hoghàgetọ niht'èkọ

2 ts'ò gots'ede: Mòla yatı zọ k'è hoghàgetọ hò Kwet'ij̄ niht'èkọ → Daʔeke 17 ts'ò ahde

3 ts'ò gots'ede: Ełak'a niht'èkọ

Jọ weyìi dek'enıtt'è: Ładı niht'èkọ – hajıdı

14. Dii dọ edàatłọ xo Canada k'ezhı Mòla yatı k'è niht'èkọ hoghàwetọ àet'j̄ Mòla yatı k'è zọ niht'èkọ?

Jọ weyìi dek'enıtt'è: Edàatłọ xo chekoa nechàlèa niht'èkọ àet'j̄ (akwelọ niht'èkọ àet'j̄ eyits'q̄ niht'èkọ tanı àet'j̄) → Daʔeke 17 ts'ò ahde

Jọ weyìi dek'enıtt'è: Niht'èkọ tanı gha niht'èkọ → Daʔeke 17 ts'ò ahde

15. Ahsì dìi dõne jò Canada nìhtf'èkò at'ì hò chekoa nechàlèa hanì-le dè chekoa tanì gehkw'e gha Kwet'ìì yatì k'è hoghàwetò nìi (deyatì zò k'è)?

Ìlè zò hàìdì.

1 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́ (ìdì hanì-le dè dìi akò at'ì)

2 ts'ò gots'ede: Ìlè → Dazẹke 17 ts'ò ahde

16. Dìi dõ edàatłò xo Canada k'ezhì Kwet'ìì yatì k'è nìhtf'èkò hoghàwetò àet'ì (Kwet'ìì yatì k'è zò nìhtf'èkò)?

Jò weyìi dek'enìt'è: Edàatłò xo chekoa nechàlèa nìhtf'èkò àet'ì (akweìò nìhtf'èkò àet'ì)

Jò weyìi dek'enìt'è: Nìhtf'èkò tanì gha nìhtf'èkò

Dzẹẹ tẹ́t'e edàanì egenda

Dìi dazẹke ha sù dõne asì t'à gıxqezaz weghò họt'e. Asì mọhdaà naxıgha xọezaz hanì-ledè whagots'ò naxıgha wıìdì-le hanì-le dè ek'ètaı sa ts'ò ha hanì-le dè eyìi weèzò ts'ò dè weghò nànegide ha.

17. a) Ahsì dìi dõne nezì zẹèzà dìi nìi (dats'ehzhà t'at'ì hò hanì-le dè dats'ehzha goda yìi whela hanì t'aat'ì hò zẹèzà dìi nìi)?

1 ts'ò gots'ede: Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

17. b) Ahsì dìi dõne nezì ehkw'ò-le nìi (gots'ehkw'ò wek'e whezò hò)?

1 ts'ò gots'ede: Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

17. c) Ahsì dìi dọne nezì k'edale nìi, dashàka t'at'ì ha, delà t'at'ì ha hanì-le dè delakw'ọa hanì-le dè asìi deg'hàlada gha wììdì-le nìi?

1 ts'ò gots'ede: ǀlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

17. d) Ahsì dìi dọne asìi k'èhòezha gha wììdì-le, asìi nàdì hanì-le dè asìi deg'hà yìghàlada ha wììdì-le?

1 ts'ò gots'ede: ǀlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

17. e) Ahsì dìi dọne edàani edeghọ deèdì, denì t'à hanì-le dè denì t'à hotì nezì nàniwo-le (akìhò, asìighọ nànets'ìdè t'à gokw'ita eya, ats'ò gogha gots'endi, wenì t'à nezì nàniwo-le, asìich'ì k'alawo t'à nezì nàniwò-le, shèt'ì-le t'à yit'à eyàelì, eyìi weèr'ò)?

1 ts'ò gots'ede: ǀlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

17 f) Ahsì dìi dḡne asìi ìadì t'à eyàelì nìi hanì-lè dè whagots'ò eyàelì hanì-le dè ìda ek'ètai sa haìwa gots'ò eyàelì ha hanì-le dè weèʔò gots'ò eyàelì ha?

Dìi wexè: ìdoò dazēke 17. a) eyìts'ò 17. e) ts'ò eyàelì kaʔa weghò.

1 ts'ò gots'ede: ìlè

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa

3 ts'ò gots'ede: Ats'ò

4 ts'ò gots'ede: Ats'ò ts'ò

Edàani dexèts'èdì

Dḡne gitaḡ'e jò goyìi nàgedè edàani edexègedì weghò dazets'ehke ha.

18. Hazò t'à, dìi dḡne edàani edexèdì?

Hotì ets'enda ts'edì nìdè tada hanì-le dè nàts'ete zò ghò ats'edì-le hanìkò gokwḡta, gonì t'à eyìts'ò hotì goxè hòʔò t'à weghò ats'edì.

ìlè zò haìdì.

1 ts'ò gots'ede: Sìi nezì dìi

2 ts'ò gots'ede: Sìi nezì

3 ts'ò gots'ede: Nezì

4 ts'ò gots'ede: Nezìgḡò

5 ts'ò gots'ede: Nezì-le

Edàani dḡne edegeda wegodi

19. Adı dıı dıone dıelı?

ııe zı hıdı, adı nee ıha.

Canada dıelı

1 ts'ı gots'ede: Newfoundland eyıts'ı Labrador

2 ts'ı gots'ede: Prince Edward Ndıa

3 ts'ı gots'ede: Nova Scotia

4 ts'ı gots'ede: New Brunswick

5 ts'ı gots'ede: Quebec

6 ts'ı gots'ede: Ontario

7 ts'ı gots'ede: Manitoba

8 ts'ı gots'ede: Saskatchewan

9 ts'ı gots'ede: Alberta

10 ts'ı gots'ede: British Columbia

11 ts'ı gots'ede: Yukon

12 ts'ı gots'ede: Edzanek'e

13 ts'ı gots'ede: Hotenda Nık'e

Canada weeıı ts'ı dıelı

Jı weyıı dek'enııı'e: Ayıı nee hıdı

20. Dıı dıone wetà/wemı adı dııııı?

Ayıı nee hıdı hanıııe dıe adı ndıe nıııı'e nııııa sııı weghà hıdı.

1 ts'ı gots'ede: Wetà/wemı hazı Canada dıııııı

2 ts'ò gots'ede: Wetà/wemọ hazọ Canada dọgịlị-le

Jọ weyìì dek'enìt'è: Wetà/wemọ wetàt'e adì neè dọgịlị haìdì

3 ts'ò gots'ede: Wetà/wemọ ịlè Canda dogịlị EYITS'Ọ wetà/wemọ Canada weèrọ ts'ò dọgịlị

Jọ weyìì dek'enìt'è: Wetà/wemọ wetàt'e adì neè dọgịlị haìdì

21. a) Ahsì dìi dọne Canada gòet'ịì neè?

“Canada ts'ò tàezha” hats'edì nìdè dọ eyìle neè ts'ò Canada nàdè gha eyì gha nìht'è wòqchì t'à dìi neè nàdè gha *Citizenship Act* nìht'è wòqchì.

1 ts'ò gots'ede: Hẹrẹ, dìi nèk'e dọeł t'à Canada gòet'ịì ehł

2 ts'ò gots'ede: Hẹrẹ, Canada ts'ò tàezha

3 ts'ò gots'ede: Ịlè, Canada gòet'ịì ehł-le

21. b) Canada weèrọts'ò ts'ò dìi dọne eyìle neè ts'ò dọ elì?

Negha dè, neneè ịlè rọq dè haìdì.

1 ts'ò gots'ede: Ịadì neè ts'ò anet'e-ledè

2 ts'ò gots'ede: Hẹrẹ, ịadì neè sìi

Jọ weyìì dek'enìt'è: Adì neè gots'ọ anet'e hanì-le dè neneè edàatłọ gohł weghọ haìdì

22. Dìi dọne ayìi yatì t'à dọne ts'ò nezì gode ha dìle, Kwet'ịì hanì-le dè Mọla yatì weèrọ ts'ò?

Wexè ha dè, golà t'à gots'ede sìi k'enìt'è.

Ts'ò gots'ede: Dàodi

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìì dek'enìt'è: Ładì yatìì – haìdi

23. Dìì dọne adì neè ts'ò họt'e hani-le dè wèot'ìì adì ts'ò agìt'e?

Whàedọ gòet'ìì ts'edi nìdè amìì gòet'ìì gelì awèts'edi (gotseè/gotsì, gotseècho/gotsìcho, eyìì weèṛò)

Akìhò adì ts'ò dọne agìt'e hani-le dè dọne nàowo ts'òhk'e adì ts'ò agìt'e, jò wek'ata www12.statcan.gc.ca/ancestry

Jò weyìì dek'enìt'è: Adì neè ts'ò dọ agìt'e hazọ nìht'è nechà t'àdek'enìt'è

24. Ahsì dìì dọ Dọne Sọì, Waàk'ọa, hani-le dè Hotenda (hotenda gòet'ìì) neè?

Wegodi: Dọne Sọì deèdìì nàeta eyìts'ò dọne deèdìì-le gha nàeta sìì.

“Hẹṛẹ” nìdè, eyìì dọne nezì wek'aowotì neè sìì haìdi.

1 ts'ò gots'ede: Ìhè, Dọne Sọì-le, Waàk'ọa-le hani-le dè Hotenda-le (hotenda gòet'ìì)

HANÌ-LE DÈ

2 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ, Dọne Sọì

3 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ, Waàk'ọa

4 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ, Hotenda (hotenda gòet'ìì)

Daṛeke 25 godì hazọ dọne ghọ nàgehtsì wet'à dọne hazọ ehkw'ì gìts'ò eghàlahoda ha, Canada k'ezhì dọne nàdè edaàni edegeda eyìts'ò edaàni sọmba edegetsì nàowo weghà dọne hazọ elexèt'e gots'àgedì.

25. Dìi dḡne amìi dḡ weghà nàetà hanì-le dè amìi dḡ kaʔa wexèt'e lanì wenàeta?

Amìi dḡ hazḡ wexèt'e nàetà haìdì, hanì-le dè ɫadɫ dḡ kaʔa haìdì.

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ɫì

2 ts'ò gots'ede: Lìdìʔehtsɫdḡ kaʔa neè ts'ò (akìhò, Indian, Pakistani, Sri Lankan)

3 ts'ò gots'ede: Dḡne Sḡɫ, Waàk'ḡa hanì-le dè Hotenda (hotenda gòet'ɫì)

4 ts'ò gots'ede: Lìdìʔehtsɫdḡ

5 ts'ò gots'ede: Mḡlazḡa

6 ts'ò gots'ede: Filipino

7 ts'ò gots'ede: Arab

8 ts'ò gots'ede: Latin American

9 ts'ò gots'ede: Lìdìʔehtsɫdḡ kaʔa neè ts'ò (akìhò, Vietnamese, Cambodian, Laotian, Thai)

10 ts'ò gots'ede: Nàḡḡɫs'ɫ Lìdìʔehtsɫdḡ kaʔa neè ts'ò (akìhò, Iranian, Afghan)

11 ts'ò gots'ede: Korean

12 ts'ò gots'ede: Japanese

Jḡ weyìi dek'enìtɫ'è: Hanì-le dè dḡ ɫadɫ haìdì

26. Ahsì dìi dḡne Dḡne Sḡɫ eɫ (Sḡḡmbanahzhà nàowo ghà hanì-le dè Canada wenàowo ghà Indian Act ghà nàowo yìitḡ)?

Dìi yatì “Dḡne” dìi daʔeke sìi dḡts'adàedɫdḡ nàowo weghà dìi hanì dḡne ts'izì hḡt'e.

1 ts'ò gots'ede: ɫlè

2 ts'ò gots'ede: Hḡʔḡ, Dḡne Sḡɫ (Goìzi wheʔḡ ghà hanì-le dè Sḡḡmbanahzhà nàowo ghà sḡḡmba ɫìtḡ)

27. Ahsì dìi ḏone S̱ł̱ neè ts'ò ẖot'e?

Ḏone S̱ł̱ whacho edegha government g̱ḻḻ sìi.

“H̱e̱e̱” ṉidè, Ḏone S̱ł̱ am̱i?

Aḵihò, Westbank First Nation, Atikamekw of Manawan, Red Rock Indian Band.

1 ts'ò gots'ede: ̱ḻè

2 ts'ò gots'ede: H̱e̱e̱, Ḏone S̱ł̱ neè ts'ò

J̱o wey̱i̱ dek'eṉit'è: Am̱i Ḏone S̱ł̱ neè ts'ò ha̱di

28. Ahsì dìi ḏone Waàk'ò̱a eḻ gha w̱ḻẕi whe̱e̱ hani-le dè government, ḏo eghàlagide ka̱a hani-le dè whacho edexè segog̱la ḏo eḻ?

“H̱e̱e̱” ṉidè, am̱i Waàk'ò̱a government ts'ò eḻ, ḏo eghàlagide ka̱a hani-le dè whacho edexè segog̱la ḏo eḻ?

̱ḻè ẕo ha̱di.

1 ts'ò gots'ede: ̱ḻè

2 ts'ò gots'ede: H̱e̱e̱, Waàk'ò̱a government, ḏo eghàlagide ka̱a hani-le dè whacho edexè segog̱la ḏo eḻ

G̱ḻẕi Waàk'ò̱a government, ḏo eghàlagide ka̱a hani-le dè whacho edexè segog̱la ḏo eḻ?

1 ts'ò gots'ede: Ontario ts'ò Waàk'ò̱a

2 ts'ò gots'ede: Manitoba ts'ò Waàk'ò̱a

3 ts'ò gots'ede: Saskatchewan ts'ò Waàk'ò̱a

4 ts'ò gots'ede: Alberta ts'ò Waàk'ò̱a (Otipemisiwak Waàk'ò̱a Government)

5 ts'ò gots'ede: British Columbia Ts'ò Waàk'ò̱a

J̱o wey̱i̱ dek'eṉit'è: Hani-le dè aḏḻ ts'ò Waàk'ò̱a ag̱it'e ha̱di hani-le dè aḏḻ neè ts'ò ha̱di

29. Ahsì dìi dōne dìi wetʼa gehkwʼe, hanì-le dè Hotenda ndè gixè seèdlà goxè gehkwʼe nìi?

Amìi gixè ndè seèdlà hàjdi, eyìi gijìzi-le. Akìhò, dìi hanì dekʼenìtʼè "Nunavut ndè gixè seèdlà nàowo" dìi hanì-le Nunavut Tunngavik Incorporated (NTI).

1 tsʼò gotsʼede: ìlè

2 tsʼò gotsʼede: Hẹʔẹ

Amìi Hotenda gixè ndè seèdlà neè?

1 tsʼò gotsʼede: Inuvialuit nọde gixè seèdlà

2 tsʼò gotsʼede: Hotenda neè gixè seèdlà (Nunavut ndè gixè seèdlà nàowo)

3 tsʼò gotsʼede: James Bay eyìtsʼò Northern Quebec gixè seèdlà (Nunavik)

4 tsʼò gotsʼede: Labrador Inuit ndè gixè seèdlà (Nunatsiavut)

Jọ weyìi dekʼenìtʼè: Hanì-le dè Hotenda amìi gixè ndè seèdlà hàjdi:

Gogha yatì

30. Dìi dōne edàani wegħa yatì neè?

Edàani dìi dōne wegħa yatì hàjdi hanì-le dè akọ wegħa yatì-le hò hàjdi.

Akìhò, Roman Catholic, Muslim, United Church, Anglican, Hindu, Sikh, Baptist, Pentecostal, Buddhist, Jewish, Lutheran, Presbyterian, Greek Orthodox, eyìi weèʔò.

Eyìi weèʔòtsʼò adì dōne gìgha yatì wekʼèashọ ha dè eyìtsʼò edàani dōne gìgha yatì wekʼèashọ ha dahwhọ dè jọ wekʼata www12.statcan.gc.ca/religion-e

Jọ weyìi dekʼenìtʼè: Edàani dōne gìgha yatì kàʔa gohì hanì-ledè gìgha yatì ìlè zọ hàjdi

HANI-LE DÈ

Ts'ò gots'ede: Gogha yatı-le

Canada ts'ò aghòdò nàowo k'èzò

31. Ahsì dìi dõne Canada gha aghòdo gha eghàlajida nìi?

Cadet xè eghàlajida nìdè dek'enìt'è-le (chekoa hoghàgetò).

1 ts'ò gots'ede: Hẹẏẹ, dìi aghòdò gıgha eghàlada

Ayìi la edàawhìt'ı neè?

Asìi hazò wexè neè sìi dek'enìt'è.

1 ts'ò gots'ede: Aghòdò

2 ts'ò gots'ede: Aghòdò ọhk'è gogha eghàlada

Jò weyìi dek'enìt'è: Asì ıadı sìi goxè eghàlada haıdı

2 ts'ò gots'ede: Hẹẏẹ, hanìkò aghòdò goxè eghàlada-le ajà

Dìi la edàawhìt'ı ıìè?

Asìi hazò wexè neè sìi dek'enìt'è.

1 ts'ò gots'ede: Aghòdò

2 ts'ò gots'ede: Aghòdò ọhk'è gogha eghàlada

Jò weyìi dek'enìt'è: Asì ıadı sìi goxè eghàlada haıdı

3 ts'ò gots'ede: Canada gha aghòdò gha eghàlajida-le

Gok'ehòewho

32. Dii dọne [di] ịhè xo k'e adị naịwo, Tọdoo Zaa 12, 2025 k'e?

Ịhè zọ haịdi.

Wegodi: Amii seè di yiihchì sii haịdi:

Kọta adị neè haịdi kọedeè hani-ledè kọta adị naịdè wizi haịdi akọ wexè whela-le.

Akiihò:

- Saanich Victoria wede (kọta edàgòeye)
- St. Albert Edmonton wede (kọta edàgòeye)
- Laval Montréal wede (kọta edàgòeye).

1 ts'ò gots'ede: Tọdoo Zaà 12, 2025 t'axọd dọel

2 ts'ò gots'ede: Ịha ịhè nàdè

3 ts'ò gots'ede: Ịadị kọ nàdè kọta ịt'è kọedeè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Dọne Sọl gha ndè ịichì k'e

4 ts'ò gots'ede: Kọta ịadị nàdè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Canada Dọne Sọl gha ndè ịichì k'e nàdè

Jọ weyii dek'enit'è: Ịdi 1 xo adị nanèdè kọedeè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Dọne Sọl gha ndè ịichì k'e

Jọ weyii dek'enit'è: Adị neè/edzanèk'e

Jọ weyii dek'enit'è: Postal code

5 ts'ò gots'ede: Canada weè?ò ts'ò naịdè

Jọ weyii dek'enit'è: Ịdi 1 xo adị neè nanèdè haịdi

33. Dìi dọne ịdị 5 xo hò Tọdoo Zaà 12, 2021 k'e adị naịdè?

Ịhè zọ haịdị.

Wegodị: Amìi seè dị yìihchì sị haịdị:

Kọta adị neè haịdị kọdedèè hani-lede kọta adị naịdè wịzị haịdị akọ wexè whela-le.

Akìhò:

- Saanich Victoria wede (kọta edàgòeye)
- St. Albert Edmonton wede (kọta edàgòeye)
- Laval Montréal wede (kọta edàgòeye).

1 ts'ò gots'ede: Tọdoo Zaà 12, 2021 t'axọdò dọelị

2 ts'ò gots'ede: Ịha ịàelị nàdè

3 ts'ò gots'ede: Ịadị kọ nàịdè kọta ịet'è kọdedèè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Dọne Sọlị gha ndè ịiichì k'e

4 ts'ò gots'ede: Kọta ịadị nàdè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Canada Dọne Sọlị gha ndè ịiichì k'e nàdè

Jọ weyìi dek'enìt'è: Ịdị 5 xo hò adị nàdèè haịdị, kọdedèè, kọta, kọta nechàlea hani-le dè Dọne Sọlị gha ndè ịiichì k'e

Jọ weyìi dek'enìt'è: Adị neè/edzanèk'e

Jọ weyìi dek'enìt'è: Postal code

5 ts'ò gots'ede: Canada weè?ọ ts'ò naịdè

Jọ weyìi dek'enìt'è: Ịdị 5 xo adị neè wịzị haịdị

Kò nets'ò-le

34. Kò nets'ò-le nexè goṛò, ɿdi 12 sa, ahsì eyii dṛne dṛne kò wets'ò-le kò nàidè, tɿɿ k'e hanì-le dè xàgots'ehk'ò k'è, akɿ whachodehtsɿ yii, satsòbehchɿ yii, hanì-le dè kò goyii dṛ nàdè-le yii?

1 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ

2 ts'ò gots'ede: ɿlè

35. Hazò ts'ò dṛne gɿgha kò gohɿ-le weghàts'eda dè, ɿdi 12 sa gots'ò, ahsì dii dṛne whalèa ts'ò degɿa xè naidè niì, wèot'ɿɿ hanì-ledè adɿ nàgii dè gɿk'ezhò-le t'à hanì gixè hòṛò?

Diì dṛne ats'ò kò whets'ò-le hò wexè anele (dṛ sṛòmba t'à wexè hòelà, daɿṛà t'à kweèhsha, dihk'òa whalèa kò ts'ò hageṛà, eyii weèṛò).

Dṛ k'ehogeṛa gha k'egedè, lèot'ɿɿ lèts'ò k'egedè hanì-le dè whalèa ts'ò dṛ gà nàgedè.

1 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ

Ahsì dii dṛne wekò gohɿ-le t'à whalèa ts'ò jṛ nàdè niì?

1 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ

2 ts'ò gots'ede: ɿlè

2 ts'ò gots'ede: ɿlè

Daṛeke 36 59 ts'ò dṛ 15 gɿghoò ṛòts'ò dageke ha (Tṛdoo Zaà 12, 2011 xo k'e dòelɿ).

Diì daṛeke ha siì, dṛne hazò Canada k'ezhì nàgedè siì hazò ehkw'ɿ gits'ò eghàlahoda ha eyixè edàani edegezɿ nàetà haà-le, edàani nàgedè, dṛ nàowo k'è eyits'ò edàani sṛòmba edegetsɿ gha gɿk'adàedèa-le.

36. Diì dṛ amii xè at'ɿ ts'eko/dṛzi?

Dṛne edàani dṛ xè at'ɿ xè edàani nadiità awèts'edi.

1 ts'ò gots'ede:]lè k'ara zò xè at'] (i.e.,]lè kaʔa zò xè at'])

2 ts'ò gots'ede: Ts'eko zò hani-le dè dɔzi zò

3 ts'ò gots'ede: Ts'eko/dɔzi xè at'] hani-le dè eʔek'a wegħa nez]

Jò weyì dek'en]t'è: Hani-le dè dì dɔne ayì wegħa nez] ha]dì

N]ht]'èkò

37. Ahs] dì dɔne n]ht]'èkò hɔnɔdàots'òna]ke ghò nɔt'e nì (n]ht]'èkòdeè) n]ht]'èkòdeè għa hani-le n]ht]'è]ad]?

Canada k'ezhì għa la xèt'e għa n]ht]'è wòchì nì hani-le dè Canada weèʔò ts'ò għa.

Dì hani awèts'edi, n]ht]'è wegħò naat'e n]dè ey]gha n]ht]'è nexìoci, ɔhdaà n]ht]'èkò aget'] għa n]ht]'è nòchì (GED) eyits'ò ɔhdaà n]ht]'èkò aget'] għa n]ht]'è g]òchì (ABE).

N]ht]'èkò hɔnɔdàots'òna]ke wegħò nats']t'e hani-le dè n]ht]'èkò ats'at'] għa n]ht]'è g]òchì

1 ts'ò gots'ede: Hɔʔɔ, n]ht]'è hɔnɔdàots'òna]ke ghò nat'e

2 ts'ò gots'ede: Hɔʔɔ, hɔnɔdàots'òna]ke n]ht]'è ghò nanèt'e wexèt'e

3 ts'ò gots'ede:]lè

38. a) Ahs] dì dɔne la għa hogħawèetò t'à n]ht]'è wòchì nì hani-le dè la deè għa hogħawèetò t'à y]ghò naat'e hani-le dè n]ht]'èkòdeè ʔait'] għa n]ht]'è wòchì nì?

Canada k'ezhì għa la xèt'e għa n]ht]'è wòchì nì hani-le dè Canada weèʔò ts'ò għa.

Asì hazò wexè neè sì dek'en]t'è.

Akìhò, gokwìghà seèh]dò, bòxaeht'edò, k'ak'òt'] seèh]dò, dech] eghàladadò.

La għa hogħawèetò n]ht]'è wòchì hani-le dè la deè għa hogħawèetò n]ht]'è hani-le dè n]ht]'èkòdeè ʔait'] n]ht]'è

1 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, n̄htf'èkòdeè ɔait'ì gha n̄htf'è wòq̄chì hanì-le dè la xèt'e gha n̄htf'è wòq̄chì (Ladeè k'ezọ gha n̄htf'è)

2 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, ładl hoghàwètọ n̄htf'è hanì-le dè la deè gha hoghàwètọ n̄htf'è

3 ts'ò gots'ede: Ịlè

38. b) Ahsì dìi dọne n̄htf'èkòdeè yìghọ nọt'e t'à CEGEP wòq̄chì n̄i hanì-le dè n̄htf'èkòdeè gha n̄htf'è wòq̄chì n̄i?

Canada k'ezhì gha la xèt'e gha n̄htf'è wòq̄chì n̄i hanì-le dè Canada weèɔ̀ ts'ò gha.

Dazẹke ịdoò 38. a) N̄htf'èkòdeè gha n̄htf'è nòq̄chì hanì-le dè n̄htf'èkòdeè n̄htf'è dè wedẹ anele.

Asìi hazọ wexè neè s̄i dek'enìt'è.

Akìhò, sọq̄mba nàts'ìhtàdọ, asìi nechà hohlèdọ, dọts'adàedidọ xè eghàlalada hanì.

N̄htf'èkòdèa, CEGEP hanì-le dè n̄htf'èkòdeè-le hanì-le dè n̄htf'èkòdeè gha n̄htf'è

1 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, 3 sa k'aɔ̀ ị hoghàwètọ gha n̄htf'èdeè wòq̄chì

2 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, 1 xo k'aɔ̀ eyits'ọ 3 sa ɔq̄ts'ọ` hoghàwètọ gha n̄htf'èdeè wòq̄chì

3 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, 1 xo eyits'ọ 2 xo k'aɔ̀ ị hoghàwètọ gha n̄htf'èdeè wòq̄chì

4 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, 2 xo gha hoghàwètọ gha n̄htf'èdeè wòq̄chì

5 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, 2 xo ɔq̄ts'ọ hoghàwètọ gha n̄htf'èdeè wòq̄chì

6 ts'ò gots'ede: Ịlè

38. c) Ahsì dìi dọne n̄htf'èkòdeè, hanì-le dè n̄htf'èkòdeè ładl gha n̄htf'è wòq̄chì n̄i?

Canada k'ezhì gha la xèt'e gha n̄htf'è wòq̄chì n̄i hanì-le dè Canada weèɔ̀ ts'ò gha.

Asìi hazọ wexè neè s̄i dek'enìt'è.

Nɪhtʼèkòdeè, nɪhtʼèkòdèa hani-le dè nɪhtʼèkòdeè gha nɪhtʼè wòqchi

1 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nɪhtʼèkòdeè, nɪhtʼèkòdèa hani-le dè nɪhtʼèkòdeè wek'aɾɪ

2 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nɪhtʼèkòdeè wek'aɾɪ (akihò, B.A., B.A.(Hons.), B.Sc., B.Ed., LL.B.)

3 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nɪhtʼèkòdeè, nɪhtʼèkòdèa hani-le dè nɪhtʼèkòdeè wek'aɾɪ

4 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nàedik'èzhò nàowo, goghoò seɾɪdò, tich'àadii gha nàedik'èzhò hani-le dè godasehɾɪdò (M.D., D.D.S., D.M.D., D.V.M., O.D.)

5 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nɪhtʼèkòdeè nɪhtʼè (akihò, M.A., M.Sc., M.Ed., M.B.A.)

6 ts'ò gots'ede: Hɛɾɛ, nàedik'èzhòdeè gha nɪhtʼèdeè (akihò, Ph.D.)

7 ts'ò gots'ede: ɪlè

39. Dii dõne hoghàwètò sɪi nɪhtʼè edàwhit'ɪ t'a sɪi wet'aɾà t'à yighò noqòt'e gha nɪhtʼèdeè wòqchi?

Deghà haɪdi.

Akihò, satsòbehchɪɪ seèɾɪdò, nàedik'èzhò xè eghàladadò, godoòɾihchidò xè eghàladadò, kòta asɪi nechà hohlè xè eghàladadò, asɪi yàeshe xè yit'à sòqmba ehtsɪdò.

Nɪhtʼè nechà t'à dek'enɪtʼè:

SATSÒ WET'À ETS'EÈTŁ'È NɪHTŁ'ÈDEÈ

Jò weyɪi dek'enɪtʼè: Nɪhtʼèkòdeè, nɪhtʼèkòdèa hani-le dè nɪhtʼèkòdeè gha nɪhtʼè denahk'e wòqchi

HANI-LE DÈ

Ts'ò gots'ede: Nɪhtʼèkòdeè, nɪhtʼèkòdèa hani-le dè nɪhtʼèkòdeè gha nɪhtʼè wòqchi-le, nɪhtʼè honqdaòts'ònàke nɪhtʼè zò → Dazekè 41 a) ts'ò ahde

40. Adı neè, edzanèk'e hani-le dè ładı neè hoghàwetq gha nıhtf'è hani-le dè nıhtf'èdeè wqòchì?

Jq weyì dek'enıtf'è: Canada yì – adı nek'e nee sù haıdı

HANI-LE DÈ

Jq weyì dek'enıtf'è: Canada weèqò ts'ò – adı nek'e nee haıdı

41. a) Ahsı dı döne Łıwedats'ehtè Zaà 2025 k'e eyıts'q Tqdoò Zaà 2026 ekıyeh, dı döne nıhtf'èkò haıt'ı nı, cheko gha nıhtf'èkò, nıhtf'èkòdèa, CEGEP hani-le dè nıhtf'èkòdeè?

Nıhtf'è adàwhıt'ı nıhtf'è wqòchì zq gha dek'enıtf'è, nıhtf'è, nıhtf'èkòdeè nıhtf'è kaqa. Nıhtf'èkò ts'eda-le hò nıhtf'è gqòchì.

Łıwedats'ehtè Zaà 2025 k'e eyıts'q Tqdoò Zaà 2026 ekıyeh, dı döne nıhtf'èkò qat'ı gha

1 ts'ò gots'ede: Hqçq → Dapeke ıda ts'ò anede

2 ts'ò gots'ede: ıle, Łıwedats'ehtè Zaà 2025 eyıts'q Tqdoò Zaà 2026 nıhtf'èkò qat'ı-le → Dapeke 42 ts'ò ahde

41. b) Dı döne nıhtf'èkò edàawhıt'ı at'ı ıle?

Ası hazq wexè neè sù dek'enıtf'è.

Łıwedats'ehtè Zaà 2025 k'e eyıts'q Tqdoò Zaà 2026 ekıyeh nıhtf'èkò qat'ı nı

1 ts'ò gots'ede: Chekoa nechàlèa nıhtf'èkò aget'ı kaqa hani-le dè cheku nıhtf'èkò agèat'ı nı?

2 ts'ò gots'ede: Nıhtf'èkòdeè, CEGEP, edegha eghàlada gha nıhtf'èkòdeè, satsq wet'à eghàlats'eda nıhtf'èkò, asıdeè hoghàgotq hani-le dè nıhtf'èkòdeè-le

3 ts'ò gots'ede: Nıhtf'èkòdeè at'ı ıle

Kòta eghàlada

Wegodì: Dìi ìda danek'e ha sìi, ahsì dìi dzaàta eghàlanèda wegho danek'e ha họt'e edàedzèè, Tòdoo 3 edàedzèè't'ò ts'ò, Tòdoo 9, 2026 k'e eghàlanèda nìi.

42. Dìi dzaàhta edàedzèè, Tòdoo 3 edàedzèè't'ò ts'ò, Tòdoo 9, 2026 k'e dìi dọne edàatłọ sadzeè eghàlajida wets'àwèèdi hanì-le dè whacho edegha eghàlada t'à?

Edàatłọ sadzeè hazọ eghàlanedà dek'enìt'è eghàlajida gha hanì-le dè whacho edegha eghàlajida dìi dzaàhta, Tòdoo Zaà 3 Tòdoo Zaà 9, 2026 ts'ò.

Sadzeè edàatłọ wedẹ anele:

- Eyàelì t'à eghàlaneda-le, k'ehòe?a hanì-le dè asìi ładi k'eha eghàlaneda-le.

Sadzeè dìi hanì wexè anele:

- Dìi hanì gots'àwèèdi, satsọa goghat'à hanì-le dè dọ xè segots'eh?l t'à gots'awèèdi
- Sadzeè netłọ ts'ehtsl
- Whacho edegha eghàlats'eda, asìi ts'ehshe hanì-le dè ladeè k'e ts'eda, whacho hanì-le dè dọ xè eghàlats'ide
- Gòet'ìì asìi gehshe gıgha eghàlats'ide hanì-le dè edegha eghàlats'eda nàowo xè ats'ọ gots'awèèdi-le (akihò, jìe ts'ehshe gha sets'eh?l, sọqumba nàetà).

Jọ weyìi dek'enìt'è: Edàatłọ sadzeè hajidi (ìhè sadzeè ts'ò) → Dàweke 45 ts'ò ahde

HANÌ-LE DÈ

Ts'ò gots'ede: Dàodì → Dàweke ìda ts'ò anede

43. Dìi dzaàhta, Tòdoo Zaà 3 Tòdoo Zaà 9, 2026 ts'ò ahsì dìi dọne whalèa ts'ò akì wheda aglìla nìi hanì-le dè dela ts'ò eghàlajida-le nìi hanì-le dè edegha eghàlada ts'ò eghàlajida-le nìi?

ìhè zọ hajidi.

1 ts'ò gots'ede:]lè

2 ts'ò gots'ede:]le, k'ehòeᵛa

3 ts'ò gots'ede: Hẹᵛẹ, dìi dọne whalèa ts'ò akı wheda agıla hò ıda 6 sa dè la ts'ò naàtla ha

4 ts'ò gots'ede: Hẹᵛẹ, k'ehòeᵛa, eyàelı, la ts'ò kọgeède hanı-le dè la ts'ò gidàetọ hanı-le dè asıı ładı wets'ıᵛò eghàlada-le

44. Dìi dọne edàaht'e nọde wets'aᵛeèdì t'à eghàlajda hanı-le dè edegha eghàlada t'à, edlàatłọ dzẹẹ ts'ò?

]hè zọ haıdı.

1 ts'ò gots'ede: 2026 xo k'e → Daᵛeke ıda ts'ò anede

2 ts'ò gots'ede: 2025 xo k'e → Daᵛeke ıda ts'ò anede

3 ts'ò gots'ede: 2025 kwe → Daᵛeke 51 ts'ò ahde

4 ts'ò gots'ede: Sıi dàodì → Daᵛeke 51 ts'ò ahde

Wegodı: Daᵛeke 45 eyıts'ọ 50 ts'ò Tọdoö Zaà 3 Tọdoö Zaà 9, 2026 dìi dọne wela hanı-le dè edegha eghàlada la weghọ daᵛeke họt'e. Dìi dọne la wets'ọ-le dè, ayıı la Edàedzẹẹcho Zaà 1, 2025 k'e kwe la edàawha ts'ò la yıtọ. Dìi dọne la]hè ᵛọòts'ọ wets'ọ dè, ayıı la t'a sadzeè łọ yehtsı dek'enıtt'è.

45. Dìi dọne amıı gha eghàlajda?

Eyıı la wızi edàeye, dọdedegha eghàlada, government kọ hanı-le dọ gha eghàlagidedọ, hanı-le dè dọne. Dọne edegha eghàlajda wızi dek'enıtt'è. Eyıı dọne edegha eghàlada wızi gohı-le dè, eyı dọ wızi dek'enıtt'è.

Nıht'è nechà t'à dek'enıtt'è:

Amıı wızi neè dek'enıtt'è, government gha eghàlaede eyıı weèᵛọ.

ABC CONCRETE PRODUCTS LIMITED

Jọ weyìì dek'enìt'è: Dìì dọne amìi gha eghàlàda hàjdi

46. Dìì la edàawhìt'ì neè hàjdi?

Akìhò, kọ wegoò yehtsìdọ, nìht'è netlọlèa agehɔ, kọta gha kw'ahti, asìì ehshedọ, ke weghọ nàedìdọ, weghọ shèzhe nàedì kọ, satsọbehchìì yehtsìdọ, ìda nèk'e ts'ọ ndèts'ọ k'àowo, eyìì weèɔ.

Jọ weyìì dek'enìt'è: La edàawhet'ì neè sìì hàjdi, edegha eghàladadọ, asìì yàetsìdọ hanì-le dè asìì t'à dọ ts'adìdọ

47. Dìì dọne ayìì la k'e wheda t'à ayìì edàahɔ?

Akìhò, dọts'adàedìdọ ts'adìdọ, tìk'et'ò seèhɔdọ, ìwek'adedọ, gokọ asìì whela ek'èledọ, chekoahahtọdọ, satsọ wet'à ets'eèt'è sììwhọdọ eyìì weèɔ.

Jọ weyìì dek'enìt'è: Ayìì wela họt'e

48. Dìì la sìì, ayìì wela họt'e ìlè?

Akìhò, dọts'adàedìdọ ts'adì, tìk'et'ò seèhɔdọ, ìwek'adedọ, gokọ goyìì asìì whela yehtsìdọ, nìht'è ets'eèta hoghàgotọdọ, satsọ wet'à ets'eèt'è yehtsìdọ eyìì weèɔ.

Jọ weyìì dek'enìt'è: Ayìì edegha eghàlada hàjdi

Wegodì: Dazeke 49 eyìts'ọ 50 ts'ọ Tọdoo Zaà 3 Tọdoo Zaà 9, 2026 dìì dọne wela hanì-le dè edegha eghàlada la weghọ dazeke họt'e. Dìì dọne la wets'ọ-le dè, ayìì la Edàedzèècho Zaà 1, 2025 k'e kwe la edàawha ts'ọ la yìtò. Dìì dọne la ìlè ɔqòts'ọ wets'ọ dè, ayìì la t'a sadzeè ìy yehtsì dek'enìt'è.

49. Ahsì dìi dõne eghàlajda hanì-le dè whacho edegha eghàlada?

Dìi dõne la ìlè ʔòts'ò wets'ò dè, ayìi la t'a sadzeè ìʔ yehtsì dek'enìt'è. Dìi dõne dìi dzaàhta eghàlajda-le dè Tòdoo Zaà 3 Tòdoo Zaà 9, 2026, Edàedzèècho Zaà 1 2025 ts'ò ayìi la yìitò.

Ìlè zò haìdì.

1 ts'ò gots'ede: Eghaladadò - Ats'ò la wets'ò (nòde dzèè gohì-le) → Dazèke 51 ts'ò ahde

2 ts'ò gots'ede: Eghaladadò - Edàawhats'ò eghàlada ha dzèè gohì (1 xo hanì-le dè weèʔòts'ò) → Dazèke 51 ts'ò ahde

3 ts'ò gots'ede: Eghaladadò - Qhk'èa, sìghà hanì-le dè whalèa ts'ò eghàlada (1 xo k'aʔì) → Dazèke 51 ts'ò ahde

4 ts'ò gots'ede: Wèot'ìì nèè t'à (wets'àʔeèdì-le hò eghàlada) wedò/wets'èke hanì-le dè wèot'ìì edegha eghàlagide gha eghàlada hanì-le asìi yagìhshedò gha → Dazèke 51 ts'ò ahde

5 ts'ò gots'ede: Edeghe eghàladadò dò gits'aʔeèdì-le hò eghàlagide (whacho hanì-le dè dò xè)

6 ts'ò gots'ede: Edeghe eghàladadò xe dò wets'àʔeèdì (whacho hanì-le dè dò xè)

50. Ahsì dìi dõne asìi yàeshedò hanì-le dè whacho edegha eghàladadò elì nìi?

1 ts'ò gots'ede: Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Hèʔè

Dazèke 51 eyits'ò 53 ts'ò dõne t'ala 15 wegheò eyits'ò eyìi weèʔò ts'ò gha hõt'e dìi dzaàhta Tòdoo Zaà 3 Tòdoo Zaà 9, 2026 ts'ò daweke ha. Dìi dõne 65 wegheò eyits'ò weèʔò ts'ò dè “ìle, k'ehòeʔa” dìi dè dazèke 43 eyits'ò “2025 kwe” dazèke 44 dè, Dazèke 60 ts'ò ahde.

51. Ahsì dìi dõne dìi sa k'e Sadatò Zaà 12 Tòdoo Zaà 9, 2026 ts'ò la xata ìlè nìi?

Akìhò, ahsì dìi dõne la xats'etakò la gha akò goìde nìi, dò gha eghàlats'edadò, kò hanì-ledè satsò wet'à ets'eèt'è t'à la xaneta nìi, eyìi weèʔò?

Ìlè zọ hàjìdì.

1 ts'ò gots'ede: Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, dzeè tẹ́tẹ́'e eghàlada gha la haàtà → Dazeke 53 ts'ò ahde

3 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, ọ́hk'èa eghàlada gha la haàtà (30 sadzeè k'aṛì gha) → Dazeke 53 ts'ò ahde

52. Dìi dzaàhta Tọ́doo Zaà 3 Tọ́tsì Zaà 9, 2026 ts'ò ahsì dìi dọ́ne ìda dì dzaàhta dè la wegoò k'e niitla ha niì?

1 ts'ò gots'ede: Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́

53. Ahsì dìi dọ́ne edàedzeè Tọ́doo Zaà 3 edàedzeè't'ò Tọ́tsì Zaà 9, 2026 k'e la gohtì dè la k'e niitla ha niì?

Ìlè zọ hàjìdì.

1 ts'ò gots'ede: Hẹ́ẹ́, la k'e niitla ha Ìlè

2 ts'ò gots'ede: Ìle, la sets'ọ

3 ts'ò gots'ede: Ìle, eyàelì hanì-le dè asì t'à wexọ́eṛa

4 ts'ò gots'ede: Ìle, asì t'à hanì-le dè sèot'ìì wets'ìṛọ

5 ts'ò gots'ede: Ìle, niht'è aht'ì

6 ts'ò gots'ede: Ìle, ładì ts'ìṛọ

Wegodì: Dazeke 54. a) eyìts'ọ 54. b) ts'ò Tọ́doo Zaà 3 Tọ́doo Zaà 9, 2026 dìi dọ́ne wela hanì-le dè edegha eghàlada la weghọ́ dazeke họt'e. Dìi dọ́ne la wets'ọ-le dè, ayìì la Edàedzeècho Zaà 1, 2025 k'e kwe la edàawha ts'ò la yìtọ́. Dìi dọ́ne la ìlè ṛọ̀ts'ọ́ wets'ọ́ dè, ayìì la t'a sadzeè łọ́ yehtsì dek'enìt'è.

54. a) Dii la k'e dè, ahsì dii dõne deyatii k'è gode?

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì

2 ts'ò gots'ede: Mòla

Jò weyìì dek'enìt'è: Ładì yatii – haìdì

Dii dõ daweke sii niht'è 54. a) k'e, daweke 55 ts'ò ahde.

54. b) Dii yatii ts'òhk'e dè, dii la k'e ayii yatii k'è gode?

Yatii ìlè ʔòò ts'ò yit'at'ì xè elexèt'e yit'at'ì dè haìdì.

1 ts'ò gots'ede: Kwet'ìì

2 ts'ò gots'ede: Mòla

Jò weyìì dek'enìt'è: Yatì ładì - haìdì

Dii daweke sii dõne 15 gighòò ʔòò ts'ò dè eyits'ò la wets'ò xè whalèa ts'ò la k'e wheda-le dè hanì-le dè dii dzaàta la k'e ìda-le edàedzèè Tòdoo Zaà 3 edàedzèè'ò Tòdoo Zaà 9, 2026.

55. Dzaàta dè adì dii dõne eghàlada, adì seè eghàlada?

Asii hazò wexè neè sii dek'enìt'è.

Dii dõne la ìlè ʔòòts'ò wets'ò dè, ayii la t'a sadzeè ìy yehtsì dek'enìt'è.

Dii dõne wekò weèʔò la wets'ò dè, adì neè haìdì. Adì neè degHà yìk'èzhò-le dè hanì-le dè postal box hòt'e dè, adì kò neè haìdì hanì-le dè akò gogà goìwa-lea haìdì. Post office edàatìq dek'èt'è haìdì-le.

Dii dõne adì eghàlada eyits'ò adì wets'ò k'àowo ładì ni dè, adì dii dõne eghàlada sii haìdì. Akìhò, chekoahahtò adì niht'èkò goʔò sii hagedì ha, adì gits'ò niht'èkò gha k'àade eghàlagide akò-le.

Akìhò: 365 Laurier Ave. West

- Edàatìq dek'èt'è: 365

-
- Gɪzì: Laurier
 - Edàawhìt'ɪ: Ave.
 - Adɪ ts'ò goòʔà: West

1 ts'ò gots'ede: Dekò eghàlada (asìi gehshe sù) → Daʔeke 58 ts'ò ahde

2 ts'ò gots'ede: Canada weʔòò ts'ò → Daʔeke 58 ts'ò ahde

3 ts'ò gots'ede: Adɪ eghàlada kò while → Daʔeke ɪda ts'ò anede

4 ts'ò gots'ede: Adɪ eghalada hadɪ, wekò weèʔò ts'ò ɪzhì haɪdɪ

Jò weyìì dek'enìt'è: Tɪlì wɪzì

Jò weyìì dek'enìt'è: Kòedeè, kòta, kòta nechàlèa, kòta nechàleagòò, ndè iìchɪ k'e dọ nàdè

Adɪ neè/edzanèk'e

1 ts'ò gots'ede: Newfoundland eyits'ò Labrador

2 ts'ò gots'ede: Prince Edward Ndìa

3 ts'ò gots'ede: Nova Scotia

4 ts'ò gots'ede: New Brunswick

5 ts'ò gots'ede: Quebec

6 ts'ò gots'ede: Ontario

7 ts'ò gots'ede: Manitoba

8 ts'ò gots'ede: Saskatchewan

9 ts'ò gots'ede: Alberta

10 ts'ò gots'ede: British Columbia

11 ts'ò gots'ede: Yukon

12 ts'ò gots'ede: Edzanèk'e

13 ts'ò gots'ede: Hotenda Nèk'e

Jọ weyìì dek'enìt'è: Postal code

56. a) Dzaàta eghàlada dè, edàani la ts'ònòedà?

Dọ asìì kaza t'à la ts'ò naàda dè edàatłọ dzeè aget'ì.

Haìdì “behchìì elexììla hani-le dè satsòtìì wek'e behchìì k'et'ò” dìì ha:

- Vancouver SkyTrain
- Toronto subway
- Montréal Metro

Haìdì “satsòbehchìì tìì k'eaget'ì kaza” dìì ha:

- Vancouver West Coast Express
- Calgary CTrain
- Edmonton LRT
- Toronto Streetcars
- Toronto GO Train
- Ottawa O-Train
- Montréal commuter trains
- Montréal REM
- Kitchener-Waterloo ION LRT

Asìì edlàatłọ ts'ò dek'enìt'è.

1 ts'ò gots'ede: Satsòbehchìì kaza hani-le dè van – behchìì k'ììdìdọ

2 ts'ò gots'ede: Satsòbehchìì kaza hani-le dè van – behchìì yììts'eda

3 ts'ò gots'ede: Satsòbehchì dọ k'ezhe

4 ts'ò gots'ede: Behchì elexìla hanì-le dè satsò tìlì k'e

5 ts'ò gots'ede: Satsò tìlì nedàlèa, tìlì k'e hanì-le dè satsòbehchì elexìla t'à

6 ts'ò gots'ede: Elàcho t'à dọne et'ànàezhe

7 ts'ò gots'ede: Dekw'ọ t'à la ts'ò nàts'eèdè

8 ts'ò gots'ede: Wekènàkèa kaṛa t'à

9 ts'ò gots'ede: Wekènàkèa kaṛa t'à

10 ts'ò gots'ede: Asìlì ɬadì t'à

56. b) Dìlì dọne eghalada dè edàanì la ts'ò naàdà?

ɬhè zọ haìdì.

Dọ asìlì kaṛa t'à la ts'ò naàda dè edàatìq dzeḡe aget'ì.

Dìlì dọne asìlì ɬhèṛò ts'ò la ts'ò naàdà nìdè, ayit'a ats'ọ yit'àt'ì sìlì dek'enìt'è.

1 ts'ò gots'ede: Satsòbehchì kaṛa hanì-le dè van – behchì k'ìlìdìdọ → Daṛeke 56. c) ts'ò ahde

2 ts'ò gots'ede: Satsòbehchì kaṛa hanì-le dè van – behchì yìlìts'eda → Daṛeke 56. c) ts'ò ahde

3 ts'ò gots'ede: Satsòbehchì dọ k'ezhe → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

4 ts'ò gots'ede: Behchì elexìla hanì-le dè satsò tìlì k'e → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

5 ts'ò gots'ede: Satsò tìlì nedàlèa, tìlì k'e hanì-le dè satsòbehchì elexìla t'à → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

6 ts'ò gots'ede: Elàcho t'à dọne et'ànàezhe → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

7 ts'ò gots'ede: Dekw'ọ t'à la ts'ò nàts'eèdè → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

8 ts'ò gots'ede: Wekènàkèa kaṛa t'à → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

9 ts'ò gots'ede: Wekènàkèa kaṛa t'à → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

10 ts'ò gots'ede: Asì ɫadɪ t'à → Daṛeke 57. a) ts'ò ahde

56. c) Dṛne edàatɫo eghàlada, dì dṛne wexè, dì behchɪ t'àat'ɪ, satsòbehchɪ kaṛa?

1 ts'ò gots'ede: 1 eghàladadṛ

2 ts'ò gots'ede: 2 eghàlagidedṛ

3 ts'ò gots'ede: 3 hanì-le dè weèṛṛò ts'ò eghàlagidedṛ

57. a) Dì dṛne edàatɫo niṛṛò dè la ts'ò naàdà?

Dṛ asì kaṛa t'à la ts'ò naàda dè edàatɫo dzeṛ aget'ɪ.

1 ts'ò gots'ede: Edàatɫo niṛṛò

Dì dṛne edàatɫo niṛṛò la ts'ò naàdà haɪdɪ?

Jṛ weyì dek'enɪt'è: Edàatɫo sadzeè haɪdɪ

Jṛ weyì dek'enɪt'è: Edàatɫo nàgèa haɪdɪ

1 ts'ò gots'ede: a.m. wek'e haɪdɪ

2 ts'ò gots'ede: p.m. wek'e haɪdɪ

2 ts'ò gots'ede: Edàatɫo niṛṛò-le (akihò, dṛne toò/dzeṛ eghàlaedè)

57. b) Dì dṛne edàatɫo nàgèa ts'ò la ts'ò naàdà?

Dṛ asì kaṛa t'à la ts'ò naàda dè edàatɫo dzeṛ aget'ɪ.

Jṛ weyì dek'enɪt'è: Edàatɫoegèa

HANÌ-LE DÈ

Ts'ò gots'ede: Edàatɫo ts'ò whìle

58. 2025 xo k'e dìi dõne edàatłõ dzaàta ts'ò eghàlaìdà hanì-le dè edegha eghàlada t'à wets'àzeèdì?

Ìle xo 52 dzaàta gohlì.

Dìi wexè anele:

- K'ehòeɾa t'à eyits'ò
- Qh'èa eghàlaìdà, edlàatłõ sadzèa hò.

Dìi wexè anele:

- Edàawa ts'ò eghàlaìda-le xè wets'àzeèdì-le, bebia wegohlì ts'ìɾò hanì-le dè asìi t'à wexòeɾa ts'ìɾò eyìi weèɾò.

Ts'ò gots'ede: Dàodì → Dazeke 60 ts'ò ahde

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìi dek'enìt'è: Edàatłõ dzaàta ts'ò eghàlaìda (k'ehòeɾa hò wets'àzeèdì sìi wexè anele eyits'ò eyàelì gha sìi wets'àzeèdì eyits'ò la k'e wheda-le t'à sìi wets'àzeèdì-le sìi wexè anele, webebia gohlì ts'ìɾò, bebia k'edì gha hanì-le dè asìi t'à wexòeɾa ts'ìɾò eyìi weèɾò) → Dìi dõne gha 1 dzaàta ts'ò dìi dè dazeke 59 ts'ò ahde.

59. Dìi dõne 2025 xo k'e ahsì ats'ò eghàlada hanì-ledè qhk'èa zò?

Ìhè zò hàìdì.

1 ts'ò gots'ede: Ats'ò eghàlada (30 sadzèe hanì-le dè weèɾò ts'ò eyìi dzaàta)

2 ts'ò gots'ede: Qhk'èa eghàlada (ìhè dzaàta k'arì 30 sadzèe)

Dazeke 60 dõne t'ala 13 guìghò weèɾò ts'ò dè eyits'ò (Tòdoo Zaà 12, 2012 wet'axòò) dõgìlì dè dageke ha.

60. 2025 xo k'e, ahsì dìi dõne wegħa chekoa k'ehòdì nìì (akìhò, chekoa k'èhodìkò, dõgìkò chekoa k'èhodì, hanì-le dè nàyehdì xè hanì-le dè nàyehdì-le hò)?

Nìhtf'èkò t'axòò hanì-le dè nìhtf'èkò t'axòò chekoa gìk'èhodì kò eyìts'ò wèot'ìì hanì-le dè wèot'ìì-le chekoa ats'ò k'èdì.

Chekoa deèt'ì yìk'èdì dè hanì-le dè dõne chekoa k'edìdò elì, òhk'èa wegħa chekoa k'edì, k'ehòra għa eyìts'ò nìhtf'èkò ts'òelì għa wedè anele.

1 ts'ò gots'ede: Hèṛṛḗ

2025 xo k'e negħa chekoa k'ehòdì għa edàatìò nànehdì haìdì.

Goohdò hagedì t'à nàgìtà dè dìi nààkè ts'ò nehta-le.

Nekò negħa chekoa k'ehòdì għa nànehì-le dè (negħa chekoa k'ehòdì għa nàgehdi, nèot'ìì negħa nàyeydì, eyìì weèṛò) dè haìdì "\$0 haìdì – segħa chekoa k'ehòdì hò nàìdì-le dek'enìt'è".

Jò weyìì dek'enìt'è: 2025 xo k'e sòòmba edàatìò k'enehwho haìdì

HANÌ-LE DÈ

Dìi wegħò haìdì: \$0 – wegħa chekoa k'ehòdì hò nàyegħdì-le

2 ts'ò gots'ede: Ìlè

Daṛeke 61 eyìts'ò 62 dò 15 gìghòò òòts'ò dageke ha (Tòdoo Zaà 12, 2011 xo k'e dòelì).

61. 2025 xo k'e, ahsì dìi dõne wets'eke/wedò ìlè għa wekè għa hanì-le dè ts'eko/dòzi ts'àrehdì nìì?

Asìì għa dò ts'àgehdi ha dè, gohdòò edàatìò gedì t'à nàowo etexè gehtsì neè. Dò asìì wòòt'ò eyìts'ò sòòmba wets'ò adlà nàìta-le. Edàatìò sòòmba t'à wets'àṛeèdì zò dek'enìt'è.

"Hèṛṛḗ" hanì-le dè "ìle" nendì. "Hèṛṛḗ" nendì dè 2025 xo k'e għa edàatìò dek'enìt'è.

1 ts'ò gots'ede: Hèṛṛḗ

Jọ weyìì dek'enìt'è: 2025 xo k'e sọ̀mb hazọ̀ haìdì

2 ts'ò gots'ede: Ịlè

62. Ahsì dìi dọ̀ne dìi kọ̀ gha asìi mọ̀hdaà hanì-le dè asìi hazọ̀ nà̀yehdì nìi, sa tẹ̀t'e kọ̀ gha hanì-ledè dedìdahxà kọ̀ wets'ọ̀, taxes, k'ak'ọ̀, eyìi weèrọ̀?

Haìdì “Hẹ̀rẹ̀” Ahsì dìi dọ̀ne dìi kọ̀ gha dìi hanì nà̀yehdì nìi, sa tẹ̀t'e kọ̀ gha hanì-ledè dedìdahxà kọ̀ wets'ọ̀, taxes, k'ak'ọ̀, dọ̀ Ịlè weèrọ̀ asìi nà̀yehdì hò.

Kọ̀ whacho wheṛṛọ̀ hanì awèts'edì, mọ̀t'aà ts'ọ̀ whacho eniitọ̀ gohì hanì-le dè elexè goyiagoṛà gohì t'à goyiigeèdè hanì-le dè dashàka t'à goyageèdè dè. Dìi eniitọ̀ sìi dọ̀ ladì wekọ̀ nìits'ọ̀ goṛṛa haa-le.

Kọ̀ eyile gha edàatìtọ̀ naàhdì dek'enàt'è-le, (chekoa ahsì ts'ọ̀ nìht'èkọ̀ at'ì gha kọ̀, Ịdì nets'ekè Ịlè hanì-le dè kọ̀ ladì nets'ọ̀ hanì-le dè sa tẹ̀t'e asìi kọ̀ nà̀hdì, eyìi weèrọ̀)

1 ts'ò gots'ede: Hẹ̀rẹ̀

2 ts'ò gots'ede: Ịlè

Nìht'è E

Dìi kọ̀ weghọ̀ E1 eyits'ọ̀ E8 ts'ọ̀ dek'enìt'è.

Tọ̀doo Zaà 12, 2026 weghọ̀ daṛeke ahodì, hagodì-le dè.

Kọ̀ whacho wheṛṛọ̀ hanì awèts'edì, mọ̀t'aà ts'ọ̀ whacho eniitọ̀ gohì hanì-le dè elexè goyiagoṛà gohì t'à goyiigeèdè hanì-le dè dashàka t'à goyageèdè dè. Dìi eniitọ̀ sìi dọ̀ ladì wekọ̀ nìits'ọ̀ goṛṛa haa-le.

E1. Dìi kọ̀:

Ịlè zọ̀ haìdì.

1 ts'ò gots'ede: dìi kọ̀ nets'ọ̀ hanì-le dè dọ̀ne dìi kọ̀ goyìi nà̀dè (dìi kọ̀ nà̀edì hò)?

2 ts'ò gots'ede: sa tət'e kò nàidì (sòqòmba t'à nàedi-le hò)?

E2. Ahsì dìi kò kò hazhò etexè nìila họt'e nìi?

- 1 ts'ò gots'ede: Hẹṛẹ
- 2 ts'ò gots'ede: Ịlè

E3. a) Dìi kò goyìi kò edàatìq gohì?

Ṛìhtà, bòxàet'èkò, nàts'etekò, dahmòq goyìi hanì-le dè ndè got'á kò, eyìi weèṛò.

Tsòkò ahta-le, dagòeṛà k'è, goyagòṛà k'è eyits'ò whacho edegha eghàlats'eda kò gha ahta-le.

Jọ weyìi dek'enìt'è: Kò edàatìq neè hàidì

E3. b) Dìi kò hazhò edàatìq nàts'etekò họt'e?

Ṛìhtà kò hazhò nàts'etekò gha nàetà, asìi ịadì gha wet'àhòet'ì neè hò. Dè got'á ts'ò nàts'etekò wheṛò dè sìi nàità.

Jọ weyìi dek'enìt'è: Nàts'etekò edàatìq Ṛìhtà

E4. Edàaht'e akwelò dìi kò hòelì ịlè?

Edàaht'e dìi kò akwelò hòlì, eyit'axòq edàaht'e senàdla, weèṛò ts'ò kò nàhòlì hanì-le dè achì ịadì adlà awèts'edi-le. Ayìi xo k'e neè degghà wek'eàshò-le dè, ahjoneè hò nezì.

1 ts'ò gots'ede: 1920 hanì-le dè wekwe

2 ts'ò gots'ede: 1921 eyits'ò 1945 ts'ò

3 ts'ò gots'ede: 1946 eyits'ò 1960 ts'ò

-
- 4 ts'ò gots'ede: 1961 eyits'ò 1970 ts'ò
 - 5 ts'ò gots'ede: 1971 eyits'ò 1980 ts'ò
 - 6 ts'ò gots'ede: 1981 eyits'ò 1990 ts'ò
 - 7 ts'ò gots'ede: 1991 eyits'ò 1995 ts'ò
 - 8 ts'ò gots'ede: 1996 eyits'ò 2000 ts'ò
 - 9 ts'ò gots'ede: 2001 eyits'ò 2005 ts'ò
 - 10 ts'ò gots'ede: 2006 eyits'ò 2010 ts'ò
 - 11 ts'ò gots'ede: 2011 eyits'ò 2015 ts'ò
 - 12 ts'ò gots'ede: 2016 eyits'ò 2020 ts'ò
 - 13 ts'ò gots'ede: 2021 eyits'ò 2025 ts'ò
 - 14 ts'ò gots'ede: 2026

E5. Ahsì dìi kò senàdleha ha gohì?

Dìi hanì segha sèodle hanì-le dè kò weèrò ts'ò hohìe ts'ìwò wede.

1 ts'ò gots'ede: Ìlè, akì asìi nezì etìe zò gha seèdle ha (asìi ets'eèt'è, asòk'ò wek'enàetseè, eyìi weèrò)

2 ts'ò gots'ede: Hẹrẹ, asìi nechà-lea seèrì (deshìtè mọhdaà naàtò, mọht'aà kò yeèt'a, dahmò naàtò dashàka naàtò hanì-le dè kò yeèt'a naàtò, eyìi weèrò)

3 ts'ò gots'ede: Hẹrẹ, asìi nechà seèrì (tìk'et'ò, hanì-le dè k'ak'òt'ì, kò yeèt'à, deshìtè hanì-le dè dahmò eyìi weèrò)

Dìi kò ìlè sa tẹ'e naìdì hanì-le dè eyìi weèrò ts'ò naìdì dè dẹreke E6 eyits'ò E8 ts'ò anede.

Deghà edàatìò nè wek'enèzhò-le dè, ajohneè haìdì.

E6. a) Dìi kò gha ìlè xo edàatìò naìdì (ìdì 12 sa gha) k'ak'ò gha?

1 ts'ò gots'ede: Dàodì

2 ts'ò gots'ede: Sa tət'e wexè nàts'ehdì hanì-le dè ladì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìì dek'enìt'è: Sòqomba ɬè xo gha edàatɬo

E6. b) Dìì kò gha, xo tət'e asìì hazò edàatɬo naìdì (ɬdì 12 sa) tlehdoò, tleh, t'eè, tsoh hanì-le dè tleh ladì?

1 ts'ò gots'ede: Dàodì

2 ts'ò gots'ede: Sa tət'e wexè nàts'ehdì hanì-le dè ladì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìì dek'enìt'è: Sòqomba ɬè xo gha edàatɬo

E6. c) Dìì kò gha, xo tət'e asìì hazò edàatɬo naìdì (ɬdì 12 sa) tì gha eyits'ò kòta asìì t'à gots'adi gha?

1 ts'ò gots'ede: Dàodì

2 ts'ò gots'ede: Sa tət'e wexè nàts'ehdì hanì-le dè ladì nàts'ehdì

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìì dek'enìt'è: Sòqomba ɬè xo gha edàatɬo

E7. Dò sa tət'e nàgehdi zò dazekke E7. a) eyits'ò E7. b):

a) Dìì kò gha, xo tət'e edàatɬo naìdì

Ts'ò gots'ede: Sòqomba wedə sa tət'e nàyehdì

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìì dek'enìt'è: Sòqomba sa tət'e edàatɬo nàyehdì

E7. b) Ahsì dìi kò gha nets'adi nìi?

Nexè kò nàedi ts'edi nìdè, sa tət'e kò gha nets'adi, ts'eko k'àowo, kòta t'ala kò nàts'ède nìdè, government kò nàdè, kò wet'à sòmba ts'ehtsja-le kò nàts'ède, kò gha sòmba t'à gots'adi eyits'ò kò gha sù t'à gots'adi.

1 ts'ò gots'ede: Hẹ?ẹ

2 ts'ò gots'ede: Ịlè

E8. Amii wekò whacho wets'ò sù dìi zò dageke ha E8. a) eyits'ò E8. e) ts'ò:

a) Dii kò gha sa tət'e edàatłò naàhdi hani-le dè sòmba naxighò niizha t'à kò edàatłò naàhdi?

Ts'ò gots'ede: Dàodi → c) ts'ò ahde

HANI-LE DÈ

Jò weyìi dek'enìt'è: Sòmba sa tət'e edàatłò nàyehdi

E8. b) Kò sa tət'e naìdi sù ahsì wexè dè k'e nàdè gha tax sù wexè naìdi nìi (kòta nàowo eyits'ò nìht'èkò nàowo) hani-le dè sòmba neghò niizha wexè naìdi nìi, ịdi edàani daneke ịlè lanì?

1 ts'ò gots'ede: Hẹ?ẹ → d) ts'ò ahde

2 ts'ò gots'ede: Ịlè

E8. c) Dii kò gha xo tət'e tax edàatłò nànehdi (kòta nàowo eyits'ò nìht'èkò nàowo)?

Ts'ò gots'ede: Dàodi

HANI-LE DÈ

Jò weyìi dek'enìt'è: Sòmba ịlè xo gha edàatłò

E8. d) Dii kò neghò nàedi ha dè, edàehtì k'eha neghò nàedi ha sòni neewò?

Jò weyìi dek'enìt'è: Sòmba edàatìq haìdi

E8. e) Kò elexè nìlìla sa tət'e edàatìq naìhdi?

Ts'ò gots'ede: Dàodi

HANÌ-LE DÈ

Jò weyìi dek'enìt'è: Sòmba sa tət'e edàatìq nàyehdi

Nìht'è F

Done sɪlɪ jɔ nàdè nìdè dazekè nìht'è fadi sèale zɔ t'à ha, jɔ gɪts'ò gahde; call 1-833-663-2026.

Hot'a daneke weghò nànet'e. Nìht'è gots'ò anele. Dii nìht'è dekoneèza nìdè, jò gots'ò anele:

Statistics Canada

PO BOX 99996 STN FED-GOVT

Ottawa, K1A 9Z6

Gots'ànedi gha Mahsi Cho.

Esaìdi ha

Dii nìht'è ida whela sii asìghò weghò nànewò dè gha dek'enìt'è ha dìle hanì-le dè dii weghò asanedì ha neewò dè:

Edàani dii nìht'è sets'ehɔl hanì-le dè edàani daneke deghà wek'ìzhò-le dè (akìhò, daneke weghò ɔaisì while dè hanì-le dè wek'e hanehtì ha dii dè)

Dii hanì daneke sii (akihò, edàani wegaht'ɪ, edàani àt'è, edàicho eyits'ò edàani genit'è).

Ayii edàgòdi sii neyatì wek'ets'edi ha nàowo ts'itò

Ni gots'ò edàidi sii neyatì wek'ets'edi gha nàowo ts'itò. Statistics Canada dɔne hazhò gigha eghàlagide sii eyii nàowo giiò. Ni neyatì wedè neyatì hazhò iichì sii Statistics Canada dɔne t'ala ts'ò hats'edi hazò nile. Ni t'a k'aìwo neè.

Njhtl'è 2

Dii dazeke sii ayii neè?

Dii dणे dageke sii wet'à goneè goxè edàagòt'e wek'ejò eyits'ò dणे edàani gixè gozò wek'ejò ha hòt'e. Goneè Canada, dणे hazhò dii dageke sii gits'ò gots'ede ha hòt'e.

Njhtl'è t'a dणे dageke sii wet'à adl dणे naadè weghò hòt'e, edàani gixè hòzò eyits'ò Canada k'ezhì edàani sqòmba gixè hòzò weghò hòt'e, eyits'ò edàani kò yìi nàgedè weghò hòt'e. 2026 xo k'e, dणे 25% hatlò dii njhtl'è njndè weghò dagogehke ha. Dणे mōhdaà njhtl'è njndelea njhtl'è segele ha.

Edàanighò 2026 xo k'e dणे ghò godl nàgehtsl sii wet'a?à?

Goneè gha dii godl nàts'ehtsl sii sii gogha wet'a?à. Dii negodl nàts'ehtsl dii hani wet'ats'et'l ha government, dò edegha eghàladadò, dò lā elexè eghàlaèdè, kòta elets'agedi eyits'ò naxikòta gha nàowodeè gehtsl ha hòt'e, neneè gha hani-le dè edzanèk'e sii gha, eyits'ò hazò neneè gha.

Dii godl neghò nàgehtsl sii ayii edageh?l?

Negodl nàgehtsl sii dणेch'à wek'ègedi ha, *Statistics Act nàowo* weghà wexòegihdi ha. Dii wegodl wet'à Canada k'ezhì dणे dazeke dò ghò godl nàgehtsl sii eyits'ò asii wedànàgeta ha sii hòt'e eyixè asii ts'ò ladl ts'ò dazegeke njdè sii elexè negewa t'à hani-le dè njhtl'è nàgehtsl nàowo gha nàgehtsl t'à wet'àget'l. Statistics Canada weèzò ts'ò dii godl nàgehtsl sii dणे t'ala gighàda haà-le xè amii anet'e gik'èzhò haà-le.

Nela

Dii godl hazò nàgehtsl sii wet'à nekòta segogeh?l ha, njhtl'èkò, chekoa k'ehòdikò, kò, eyàkò, tlll seè?l, kòta asii k'ezhe, la gha dणे hoghàgetò eyits'ò eyii weèzò ts'ò. Dii godl nàtsl sii wet'à Canada 2026 xo k'e goxè edàgòht'e wek'èjò xè goxè ladl agot'l.

Edàanighò dणे dageke

NJHTL'È A – Nets'ò fò # ts'lwò wet'à nenjhtl'è mōhdaà degghà hajdi-le dè nets'ò gots'ede ha. Nekò edàatlò dek'etl'è ts'lwò, dणे hazhò degghà ginàeta ha, eyixè adl ts'ò nenjhtl'è nets'ò at'l sii ts'lwò, dणे hazhò degghà giita ha ts'lwò.

NĪHTĹ'È B eyits'q C - Dii daʔeke sii wet'à amii wexè nàeta ha wet'aʔà eyits'q amii nàwiita-le gha sii hq't'e. Amii seè hazhq nàwiita haĵle sii gha wexòedi eyits'q dqne naàkè ts'q nàwiita-le gha wexòedi.

NĪHTĹ'È D – Dii dq dageke sii Daʔeke 1 nĪhtĹ'è 4 weka NĪhtĹ'è B ts'q dq gĵi dek'enègetĹ'è ha.

DQNE EDÀATĹQ EĹEXÈ NÀDÈ WEGODI – Daʔeke 2 eyits'q 7 ts'q Canada k'ezhq dqne edàani eĹexè nàdè wegodi hq't'e. Dii godi nàgehtsĵ sii government wet'à dqne deèʔq nezĵ gĵts'adi ha hq't'e, kqta gĵts'ahodi eyits'q ts'eko k'àowo eyixè eneko cheè eyits'q chekoa sqqmba. Kqta k'ade dii godi nàgehtsĵ wet'à kqta edàani dqne ts'àgedi sii gĵt'atĵ, chekoa k'ehòdikq, nĪhtĹ'èkq, eyàkq eyits'q asii t'à hòela dè gots'adidq.

GOYATĪ KAʔA - Daʔeke 8 eyits'q 10 ts'q eyits'q 22 dii dqne hazhq Canada k'ezhĵ gĵyatĵ edàani neè weghq hq't'e. Dii godi nàtsĵ sii wet'à dqne edàatĹq Kwet'ĵĵ yatĵ eyits'q Mqĵla yatĵ t'à deèʔq gĵts'adi gha godi nàgehtsĵ, eyits'q wet'à dqne edàatĹq ĵadi kaʔa Canada nàdè gha godi nàgehtsĵ ha eyixè dqne sqĵ yatĵ edàatĹq wenàeta neè eyits'q dqne sqĵ ĵadi nèk'e ts'q agĵt'e sii gĵgodĵ nàgehtsĵ ha. Daʔeke 54 godĵ nàgehtsĵ sii dqne edàatĹq dela k'e deyatĵ t'àget'ĵ gha godĵ nàgehtsĵ hq't'e.

DEYATĪ T'À DQNE HOGHÀGETQ - Daʔeke 11 eyits'q 16 ts'q wet'à godĵ nàtsĵ sii dii *Canadian Charter of Rights and Freedoms* nàowo ghà Canada k'ezhĵ dqne t'ala Kwet'ĵĵ yatĵ eyits'q Mqĵla yatĵ k'è hoghàwitq nĵwq dè hade ha dĵle.

EDÀANI DZÈÈ TAT'E DQNE GIXÈ HOʔQ – Daʔeke 17 Canada k'ezhĵ dqne edàatĹq nàgĵtà xè asii mqhdaà deghà hagehqĵ hadĵ sii weghq godĵ gĵhchĵ, whagots'q asii t'à wexòeʔa, wenĵ t'à eyàelĵ hanĵ-le dè asii t'à eyàelĵ. Dii wegodi wet'à amii seè asii t'à wexòeʔa wek'ègezho ha gĵwq. EyitĹ'axq dè Statistics Canada deèʔq nqde nĵdè achĵ danegehke ha hqni.

EDÀANI DQNE EDEXÈGEDĪ - Daʔeke 18 Canada k'ezhĵ dqne edàani edexègedĵ wegodi wet'à weghà eghàlats'eda nàowo hohĵè eyits'q wet'à hotĵ ets'enda gha seèdle ha. Edàani dqne edexègedĵ weghà edàani dqne egenda wek'ezhq. Edàani dqne edexèdĵ ts'edi nĵdè edàani dqne edexègedĵ, hanĵ-le dè amii seè eyĵ dqne daweke sii yĵk'e gode ha.

ADĵ DQNE Gĵĵĵ – Daʔeke 19 eyits'q 20 ts'q adĵ ts'q dqne agĵt'e eyits'q wèot'ĵĵ sii adĵ dqne gĵĵĵ weghq daʔeke hq't'e. Dqne t'ala eyĵle nèk'e ts'q q Canada ts'q tageède nĵdè dqne edàatĹq ĵadi nèk'e ts'q aget'ĵ eyits'q edàani dqne dii nèk'e kqta k'edè. Dii godĵ wet'à edàani dqne gixè hoʔq xè edàani sqqmba degetsĵ wegodi nàtsĵ xè gĵot'ĵĵ q nèk'e nĵdè gots'q gĵwhàedq edàatĹq q nĵnde xè gĵnàowo wek'ejq ha.

DQNE EDÀATĹQ – Daʔeke 21 Canada k'ezhĵ dqne edàatĹq nàdè wegodi hq't'e. Dii godĵ wet'à dqne edàatĹq ek'ètehtso gehtsĵ ha hqni gha gĵk'èzq eyits'q dqne edàatĹq

dii nèk'e ts'ò tagede gha hoghàgetò ha hòt'e. Eyits'ò d'one edàat'ò dii nèk'e nàdè xè d'one edàat'ò fadi nèk'e ts'ò jò nàdè weghò dageke.

EYILE NÈK'E TS'Ò D'ONE – Dageke 23 d'one edàat'ò eyile nèk'e ts'ò jò Canada ts'ò tagede weghò dageke. Dii godi nàtsi sii wet'à edàani d'one fà elexè eghàlagide eyits'ò asii hagetadò sii wet'à edàani d'one edexègedi gha nàdagehde ha, hoti nezi elets'ò gots'ede eyits'ò d'one ts'ats'edi la ts'òhk'e sii gha.

D'ONE SÒLÌ GÒET'Ì – Dageke 24 eyits'ò 26 eyits'ò 29 ts'ò dii godi nàgehtsi sii government wet'à D'one Sòlì, Waàk'òa eyits'ò Hotendaà gits'ò government hazò wet'à hoti nezi edexè segojele ha hòt'e.

D'ONE EDÀAT'Ò GOHÌ XÈ (GÌT'Ò-LE) GHA GINÀETÀ – Dageke 25 Canada k'ezhì d'one edàat'ò nàdè xè g'it'ò-le g'igodi nàtsi hòt'e wet'à government, k'òta elexè eghàlagidedò, nàedik'èzhò nàowo k'e eghàlagidè, asii hagetadò eyits'ò dii nèk'e ts'ò d'one k'òra dii hanì nàowo k'e eghàlagide wet'à jò Canaa k'ezhì d'one hazò elexèt'e asii t'à gits'adi ha hòt'e.

EDÀANI GOGHA YATI – Dageke 30 dii edàani d'one g'igha yaati weghò hòt'e. Dii godi wet'à edàani Canada k'ezhì d'one nàde d'one edàat'ò gohì, eyixè asii edàat'ò t'à d'one ts'ats'edi ha deèrò wek'ejò ha hòt'e.

CANADA K'EZHÌ D'ONE EDÀAT'Ò AGHÒDÒ LA K'EZHÒ - Dageke 31 d'one edàat'ò Canada k'ezhì nàdè aghòdò nàowo k'ezhò ghò hòt'e. Government dii wegodi t'à edàani d'one ts'agidi lii eyixè d'one edàat'ò aghòdò gha eghàlagida gohì g'ik'ezhò ha hòt'e.

D'ONE K'ÒTA K'ÈADÈ – Dageke 32 eyits'ò 33 ts'ò d'one Canada k'ezhì nàdè adì ts'ò tagede eyits'ò adì ts'ò aget'ì gha wegodi nàts'ehtsi. Dii godi nàts'ehtsi sii wet'à amii d'one ag'it'e wek'ejò xè k'ò edàawhìt'ì g'iwò, n'ihl'èk'ò, nàedik'èzhò nàowo g'iwò, asii k'òta k'ets'ele eyits'ò ts'eko k'àowo nàowo t'à ayii gots'adi ha ts'iwò wek'ejò ha.

KO GOTS'Ò-LE NÀOWO – Dageke 34 eyits'ò 35 sii d'one k'ò gits'ò-le ghò hòt'e eyits'ò idi 12 sa k'ò ts'òhk'e gixè edàg'òht'e. Dii wegodi nàtsi sii wet'à governments k'òta yàgola d'one k'ò gits'ò-le ts'agedi ha hòt'e.

GOGHA TS'EKO/DOZHI NEZÌ - dageke 36 dii godi nàtsi weghà government, d'one edegha eghàladadò, k'òta d'one fà elexè eghàlagidè, nàedik'èzhò nàowo t'à d'one ts'agedi, asii hatadò eyits'ò k'òta d'one xè eghàlagidedò d'one hazò elexèt'e gots'ò eghàgeda ha Canada k'ezhì d'one hazò gohì ts'agedi. Dii godi nàtsi sii wet'à *Canadian Human Rights Act* t'à sii d'one ts'eko/d'òzi xè at'ì nàowo sii gohì t'à wexòedi hòt'e.

N'HTL'ÈK'Ò – Dageke 37 eyits'ò 41 ts'ò d'one Canada k'ezhì nàdè sii g'igha godi ts'atà gehà gha nàgehtsi, n'ihl'èk'ò nàowo, la hoghàgetò nàowo eyits'ò d'ihk'òa

whalea adl nıhtf'èkò ats'at'ı wegodı nàgehtsı. Dii wegodı wet'à Government döne edàatło hoghàgeto ha eyıts'ò döne sòłı edàatło Waàk'òa, Hotendaà, eyile nek'e ts'ò döne eyıts'ò cheku sii edàatło eghàlagide ładł at'ı wexòegıhdı gha họt'e.

KÒTA DÖNE LA EDÀATŁO GIITÒ – Dazekè 42 eyıts'ò 53 ts'ò, 58 eyıts'ò 59 dii wegodı wet'à Canada k'ezhı döne edàatło eghàlagide gık'ezhò xè döne edàatło la giito. La wegodı wet'à kòta yàgola gıxè edàgòht'e wek'egezhò eyıts'ò döne sòłı, Waàk'òa, Hotendaà eyıts'ò eyile nek'e ts'ò döne wek'ejò xè la edàatło gıwò gha wek'ejò. Kòta edàgòht'e eyıts'ò la edàawhıt'ı k'egekw'e weghà la edàawhıt'ı gıwò wek'ejò.

LA TS'Ò EHT'ÀNAETS'IDÈ – Dazekè 55 eyıts'ò 57 ts'ò adł döne eghàlagide wet'à wek'ets'ezhò eyıts'ò edàani la ts'ò nàegide wek'ets'ezhò. Dii godı wet'à edàani döne la ts'ò nõgıide, ahsı behchıı döne et'ànàezhe gıwò niı eyıts'ò tleh edàatło k'egewhi wek'ejò. Dii hanı wegodı wet'à kòta k'àodeè adł eyàkò gehtsı ha, nıhtf'èkò eyıts'ò chekoa k'ehòdikò hohłè ha eyıts'ò sònàgedekò sii hohłè ha, wet'à sii adł tııı yàhohłè ha eyıxè sii adł ts'ò döne k'èadè wet'à dii hanı asii hazhò hohłè.

ASII NÀEDİ – Dazekè 60 eyıts'ò 61 dii wegodı wet'à chekoa gıtsò sòqmba k'ehòewı eyıts'ò döne ts'àhòedı gha gıts'azèedı. Eyıxè döne edàatło tax nàzèedı wegodı weghà döne ts'àgedı, dii hanı dazekè wet'à Canada k'ezhı döne edàatło texòet'ı nàgedè wek'ejò. Dii wegodı wet'à edàani deèzò chekoa gıts'adı ha eyıts'ò Canadian society wet'à döne ts'àhòedı gha gıts'azèedı.

KÒ NÀOWO – Dazekè 62 eyıts'ò Nıhtf'è E dii godı wet'à kòta yàgola edàani döne gıgha kò hohłè eyıts'ò la sii hohłè. Dii godı wet'à kò edàatło kò gohlı eyıts'ò nàts'etekò sii edàatło gohlı wek'ejò ha eyıts'ò kò gha sòqmba edàatło wets'ò k'ehòewı sii wet'à ahsı döne gıgha goòzò niı gha godı wet'àget'ı eyıts'ò ahsı döne kò nàgehdı ha dile niı. Dii hanı godı wet'à amii seè dii hanı nàowo k'e eghàlada sii wegodı wet'à döne łò gıgha kò hohłè xè döne Canada k'ezhı nàde sii kò gha gıts'ahodı ade ha. Dii godı sii kò edàatło weèghò eyıts'ò wekò sii ayii edàatło goyii senàgodle ha gohlı, dii wegodı t'à kòta kò yàgola döne gıgha kò senàgogele xè döne gıgha kò deèzò nezı gıgha gohlı ha.